gemeente Barneveld

Raadsinformatiebrief Covid-19 (nr. 21- 03)

Datum:
19 februari 2021

Onderwerp: Update Covid-19

Ter attentie van: Raadsleden

Afzender: Burgemeester

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
In deze Raadsinformatiebrief Covid-19 vindt u de meest recente informatie vanuit de Veiligheidsregio Gelderland-Midden. Daarnaast vermelden we lokale actualiteiten met betrekking tot (de impact van) de epidemie op onze Barneveldse samenleving.

Sinds 2 maart is het risiconiveau in Gelderland-Midden verhoogd van 'ernstig' naar 'zeer ernstig'. Dit niveau is nu voor heel Nederland van kracht. Nog steeds raken te veel mensen besmet met het coronavirus. Ook de blijft de druk op ziekenhuizen nog te hoog. Wel is een effect van de vaccinaties zichtbaar bij 80-plussers.

Het kabinet vindt een verdere verruiming van de lockdown nog niet verantwoord. De huidige maatregelen worden verlengd tot en met 30 maart en de avondklok tot 31 maart 04.30 uur. Wel gaan vanaf 16 maart een aantal kleine correcties in op de al bestaande maatregelen:

- Kinderen tot en met 12 jaar mogen vanaf dan weer zwemles krijgen om hun A-, B- of C-diploma te behalen.
- Grote winkels kunnen meer klanten op afspraak binnenlaten, waarbij een maximum van 50 klanten geldt.
- Volwassenen van boven de 27 mogen weer met z'n vieren buiten sporten.

Lokale ontwikkelingen
De verlening van de maatregelen uit de lockdown heeft impact op onze Barneveldse samenleving. Als gemeente blijven we zowel bestuurlijk als ambtelijk in gesprek met diverse instellingen, verenigingen en ondernemers om waar nodig te ondersteunen en te informeren.

Raadsinformatiebijeenkomsten
Na de brede raadsinformatiebijeenkomst in november 2020 wil ook de gemeenteraad in deze nieuwe fase van de epidemie opnieuw in gesprek over de maatschappelijke impact van corona. Daartoe worden twee gesprekken georganiseerd. Op 14 april is er

een informatief gesprek tussen raad en ondernemers en vertegenwoordigers van dorpshuizen. Kort daarop zal er een gesprek worden georganiseerd met betrokkenen vanuit het Sociaal Domein. Hierover ontvangt u nader bericht via de griffier.

Detailhandel
Vanaf 16 maart kunnen grote winkels meer klanten op afspraak binnenlaten, waarbij een maximum van 50 klanten geldt. Nog steeds geldt de regel dat mensen minimaal 4 uur van tevoren een afspraak maken, en dat de winkel werkt met tijdvakken van minimaal 10 minuten. Wethouder Didi Dorrestijn-Taal en burgemeester Jan Luteijn en betrokken ambtenaren spraken de afgelopen weken met verschillende vertegenwoordigers vanuit het MKB, horeca en overige sectoren over de maatregelen en scenario's voor heropening.

Horeca
In meerdere plaatsen werd opgeroepen om op 2 maart actie te voeren vanuit horeca, om heropening van de terrassen te bepleiten. In de gemeente Barneveld is hier geen gehoor aangegeven.
Vanuit het gemeentebestuur is er begrip voor de noden in de horeca. Deze zorgen zijn vanuit het gemeentebestuur ook overgebracht aan het Veiligheidsberaad. Daarnaast startte burgemeester Jan Luteijn de Horeca Bestel Challenge en ging het lokaal initiatief Proefrondje Barneveld/Voorthuizen van start.
Het kabinet heeft tijdens de persconferentie bekendgemaakt dat, mits de cijfers het toelaten, de terrassen onder voorwaarden mogelijk open kunnen vanaf woensdag 31 maart.

Kalversector
De coronacrisis heeft grote gevolgen voor de Nederlandse kalversector, waarvan 25 procent zich in Barneveld en Ede bevindt. De export is door de crisis grotendeels weggevallen. Het college maakte vrijdag 5 maart bekend extra maatregelen te willen om de kalversector een toekomstperspectief te bieden en te verduurzamen. Uit onderzoek blijkt er dat meer samenwerking nodig tussen de sector, kennisinstellingen en overheden. Ook is een meldpunt en kenniscentrum gewenst.

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)
Huishoudens die minimaal 30 procent minder inkomen hebben door corona, kunnen een beroep doen op de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten. De bijdrage is bedoeld voor privé woonlasten. De regeling wordt uitgevoerd door de gemeente. Meer uitleg staat op www.barneveld.nl/tonk .

Bezoekregeling verpleeghuizen
Als alle bewoners van een verpleeghuis twee keer gevaccineerd zijn, is er ruimte voor twee bezoekers per dag. Dat kunnen gedurende de week ook verschillende bezoekers zijn. Deze aanpassing gaat per direct in. Bezoek in verpleeghuizen of kleinschalige woonvorm | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl

Nieuwe test- en vaccinatielocaties
De testlocatie van de GGD is op 3 verplaatst naar het 't Trefpunt in Voorthuizen. Op deze locatie is een verdubbeling van de testcapaciteit mogelijk. De voormalige locatie in Barneveld kan Villa 29 weer in gebruik worden genomen voor jongerenactiviteiten zodra de maatregelen dit toestaan. De locatie wordt door Be Active al ingezet voor 1 op 1 begeleiding van jongeren.

In Barneveld heeft de GGD een centrale vaccinatielocatie geopend in de Midden Nederland Hallen. Momenteel wordt daar het Pfizer-vaccin toegediend. Zodra er meer (soorten) vaccins beschikbaar zijn, kan ook hier de capaciteit eenvoudig worden uitgebreid.

Compensatie Lokale Culturele Voorzieningen

Het college heeft een verdeling van de subsidieregeling 'Covid-19 Compensatie Lokale Culturele Voorzieningen' vastgesteld. De regeling is gebaseerd op de eerste tranche van de Rijksregeling ter compensatie voor 'Lokale Culturele Voorzieningen' in verband met de coronacrisis. Het bedrag van € 125.000 is verdeeld over veertien culturele voorzieningen in de gemeente, die een aanvraag voor een tegemoetkoming indienden op basis van deze regeling. In de verdeling heeft het college rekening gehouden met een onderscheid in liquiditeitssteun (twee aanvragers), compensatie van verlies en innovatie. Meer informatie: Verdeling covid-19 compensatie lokale culturele voorzieningen 2020 | Gemeente Barneveld

Handhaving
De landelijke richtlijnen worden over het algemeen goed nageleefd en zijn goed te handhaven. Waar nodig wordt gewaarschuwd of beboet bij het niet naleven van de regels voor afstand houden of groepsvorming en de avondklok. Ook zijn er waarschuwingen aan bedrijven uitgedeeld en een last onder dwangsom.
In het weekend voorafgaand aan de actiedatum van 2 maart zijn alle horecabedrijven met een terras bezocht door handhaving. Boodschap was dat de gemeente de horeca waar mogelijk en nodig ondersteunt, maar dat openstelling niet is toegestaan vanwege de kans op toename besmettingen.

Regionale actualiteiten
Vaccinatie
De GGD krijgt veel vragen over de volgorde van vaccineren. Inwoners krijgen een uitnodigingsbrief krijgt als je aan de beurt bent. Voor vragen wordt verwezen naar de Rijksoverheid: Volgorde van vaccinatie tegen het coronavirus | Vaccinatie tegen het coronavirus | Rijksoverheid.nl
Er zijn alleen al in onze regio de afgelopen tijd meer dan 35.000 mensen gevaccineerd, landelijk zitten we al op meer dan een miljoen vaccinaties. Het vaccineren gebeurt met de grootste zorgvuldigheid. De GGD neemt veel maatregelen om besmetting op vaccinatielocaties te voorkomen. Helaas valt besmetting op een plaats waar veel mensen heen gaan nooit helemaal uit te sluiten.

Avondklok tijdens de Tweede Kamerverkiezingen
In bijlage 1 is de *Factsheet Gemeenten Handhaving Verkiezingsdagen* opgenomen. Om ervoor te zorgen dat iedere stemgerechtigde kan stemmen en het verkiezingsproces toegankelijk, transparant en controleerbaar is, gelden er tijdens de Tweede Kamerverkiezing op 15, 16 en 17 maart specifieke regels voor de avondklok.

Geneeskundig beeld
Aandachtspunten deze week
Landelijk een stabilisatie, regionaal een lichte stijging
In heel Nederland kregen 31.959 mensen een positieve testuitslag in de afgelopen week, ongeveer gelijk aan de week ervoor. Landelijk steeg het aantal positief geteste personen in de groep 18-24 jaar, terwijl de andere leeftijdsgroepen licht daalden. In Gelderland-Midden zagen we in de meeste gemeenten een (lichte) stijging en testten 769 mensen positief.

Fors meer getest, vindpercentage gedaald, steeds meer kinderen in de teststraten
Het aantal testen is deze week weer gestegen (22%) ten opzichte van de voorgaande week. Zo'n 13.445 mensen werden getest. Het vindpercentage bleef ongeveer gelijk (5,4%). In de afgelopen weken zien we de aantallen kinderen in de teststraten fors toenemen, dit hangt samen met het openen van de scholen en het testbeleid. In de afgelopen week werden 2351 kinderen tussen 0 en 9 jaar getest.

RIVM: Stabilisatie, maar op een te hoog niveau
Het reproductiegetal blijft rond de 1 hangen. Alleen als dit getal volledig onder de 1 is en blijft, neemt het aantal positief geteste mensen af. Bijna twee derde van de mensen

die in de afgelopen week positief getest werden zijn besmet met de Britse variant. De aangekondigde versoepelingen zullen waarschijnlijk leiden tot een toename van de besmettingen omdat het aantal contactmomenten stijgt. Het blijft dus van groot belang dat iedereen zich aan de basismaatregelen houdt.

Landelijk en regionaal beeld

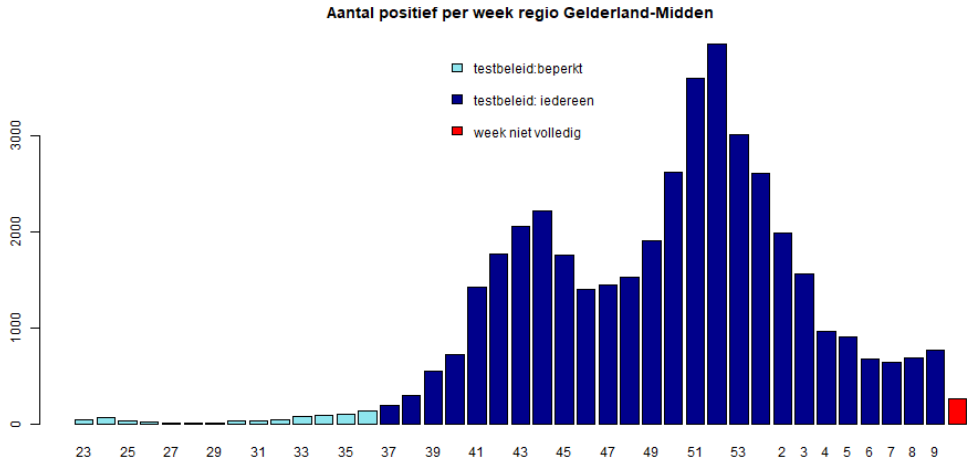
Landelijk bleef het aantal meldingen van mensen die positief testten op COVID-19 de afgelopen week (2 maart t/m 9 maart) ongeveer gelijk (31.984 vs 31.959). In de week de ervoor was er een stijging van 7%.

Het aantal nieuwe meldingen van ziekenhuisopnames op verpleegafdelingen daalde licht met 1145 (vorige week 1191). Het aantal nieuwe opnames op de Intensive Care daalde steeg van 223 naar 271 (22%).

In de regio Gelderland-Midden zagen we dat er in week 9 (1 t/m 7 maart) een einde lijkt gekomen aan de daling van het aantal inwoners dat positief testte ten opzichte van de week ervoor; van 698 naar 769 (+10%). Dit zijn 110 positieve testen per 100.000 inwoners.

Het aantal meldingen van positief geteste personen in de regio per kalenderweek (maandag t/m zondag) sinds de COVID-19 uitbraak begon, is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

In bijlage 2 vindt u de *Epidemiologische duiding* met verdere toelichting op en verbijzondering van deze cijfers.

Media

Afgelopen weken was er redelijk veel coronanieuws in de media

Lokale media

- Berichtgeving over de roep om als gemeente te kijken naar wat wel mogelijk is voor de horeca en detailhandel. Kan de gemeente meer doen? De lokale acties om de horeca te steunen trekken veel aandacht (Horeca Bestel Challenge, Proefrondje).
- Vanuit de commissievergaderingen ook artikelen over de impact van corona op diverse sectoren (musea, horeca, detailhandel) en de manier waarop deze gesteund kunnen worden.
- Impressies van de lokale effecten van de lichte versoepelingen dd. 23 februari (heropening middelbare scholen, contactberoepen en winkelen op afspraak)

- Veel aandacht voor verhuizing van testlocatie en opening vaccinatielocatie in gemeente Barneveld. In de Expohal van de Midden Nederland Hallen (MNH) in Barneveld is maandagochtend 8 maart gestart met het vaccineren tegen het coronavirus. Nog vóórdat de deuren om acht uur opengingen, stonden de eerste prikklanten al te wachten. Online Barneveld maakte een erg leuk filmpje.

Regionale media (Gelderland-Midden)

- Huisartsen in Gelderland beginnen volgende week met vaccineren tegen corona en staan daarbij soms letterlijk zij aan zij met de GGD-medewerkers in de GGD-prikstraat.
- Jan van Hees (85) uit het Gelderse Heteren is een van de 87 mensen die na het krijgen van een coronavaccin is overleden. Hij kreeg een kleine week na de vaccinatie corona. Het vermoeden is dat hij op de vaccinatielocatie Papendal corona heeft opgelopen.
- Vlaggetjes, extra tijd en een dapperheidsdiploma. Nu meer basisschoolkinderen zich laten testen, geeft de testlocatie van Zevenaar extra aandacht aan kinderen.

Updates

Vanuit de voorzitter van de Veiligheidsregio krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele landelijke ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de gemeentelijke kanalen. Voor vragen vanuit de raad kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,

Jan Luteijn
Burgemeester

Bijlagen

1. *Factsheet gemeenten handhaving verkiezingsdagen*
2. *Epidemiologische duiding Covid-19*

Informatiebronnen

Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://www.vggm.nl
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus
https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/

Wekelijkse monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie)

11 maart 2021

Aandachtspunten deze week

- *Landelijk een stabilisatie, regionaal een lichte stijging*

  In heel Nederland kregen 31.959 mensen een positieve testuitslag in de afgelopen week, ongeveer gelijk aan de week ervoor. Landelijk steeg het aantal positief geteste personen in de groep 18-24 jaar, terwijl de andere leeftijdsgroepen licht daalden. In Gelderland-Midden zagen we in de meeste gemeenten een (lichte) stijging en testten 769 mensen positief.

- *Fors meer getest, vindpercentage gedaald, steeds meer kinderen in de teststraten*

  Het aantal testen is deze week weer gestegen (22%) ten opzichte van de voorgaande week. Zo'n 13.445 mensen werden getest. Het vindpercentage bleef ongeveer gelijk (5,4%). In de afgelopen weken zien we de aantallen kinderen in de teststraten fors toenemen, dit hangt samen met het openen van de scholen en het testbeleid. In de afgelopen week werden 2351 kinderen tussen 0 en 9 jaar getest.

- *RIVM: Stabilisatie, maar op een te hoog niveau*

  Het reproductiegetal blijft rond de 1 hangen. Alleen als dit getal volledig onder de 1 is en blijft, neemt het aantal positief geteste mensen af. Bijna twee derde van de mensen die in de afgelopen week positief getest werden zijn besmet met de Britse variant. De aangekondigde versoepelingen zullen waarschijnlijk leiden tot een toename van de besmettingen omdat het aantal contactmomenten stijgt. Het blijft dus van groot belang dat iedereen zich aan de basismaatregelen houdt.

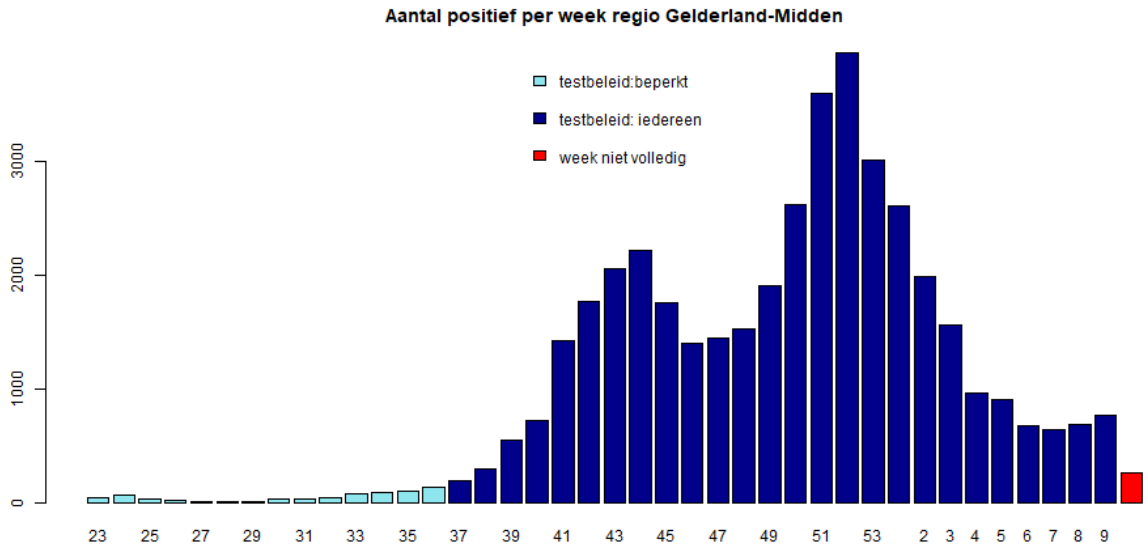
Landelijk en regionaal beeld van de afgelopen week

Landelijk bleef het aantal meldingen van mensen die positief testten op COVID-19 de afgelopen week (2 maart t/m 9 maart) ongeveer gelijk (31.984 vs 31.959). In de week de ervoor was er een stijging van 7%.

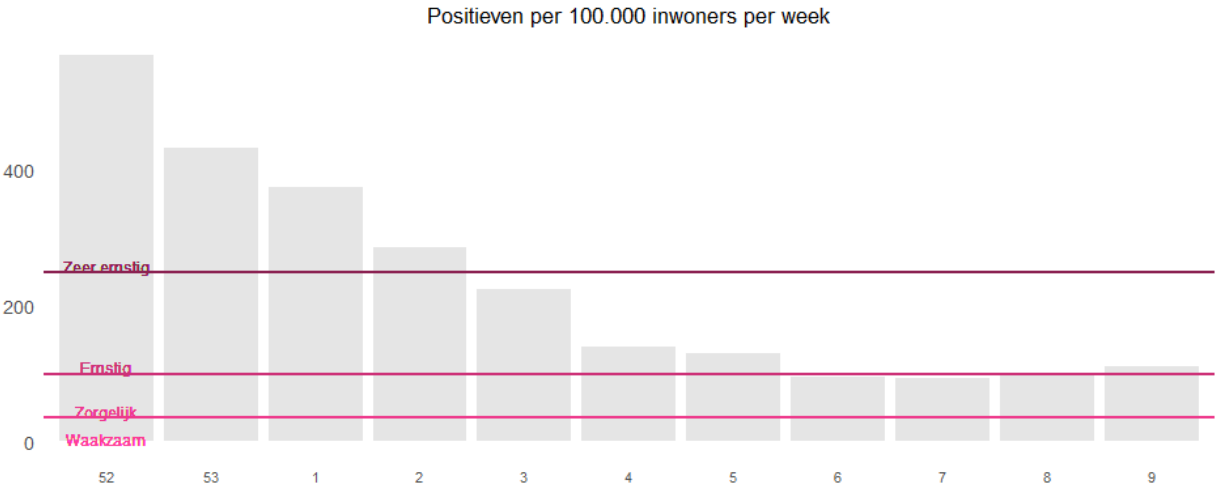
Het aantal nieuwe meldingen van ziekenhuisopnames op verpleegafdelingen daalde licht met 1145 (vorige week 1191). Het aantal nieuwe opnames op de Intensive Care daalde steeg van 223 naar 271 (22%).

In de regio Gelderland-Midden zagen we dat er in week 9 (1 t/m 7 maart) een einde lijkt gekomen aan de daling van het aantal inwoners dat positief testte ten opzichte van de week ervoor; van 698 naar 769 (+10%). Dit zijn 110 positieve testen per 100.000 inwoners.

Het aantal meldingen van positief geteste personen in de regio per kalenderweek (maandag t/m zondag) sinds de COVID-19 uitbraak begon, is gevisualiseerd in onderstaande figuur.

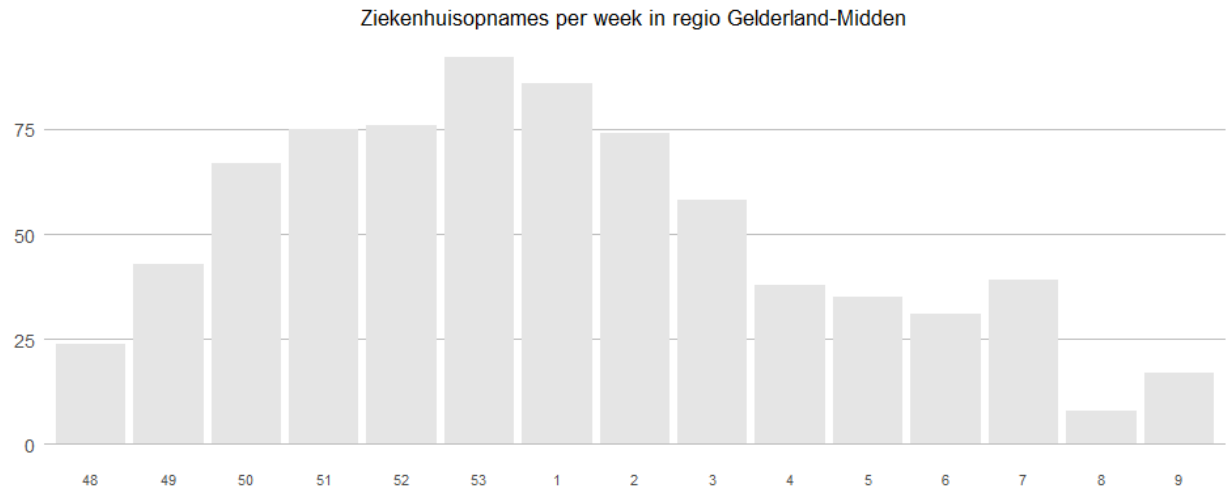
Bron: RIVM

Bron: RIVM

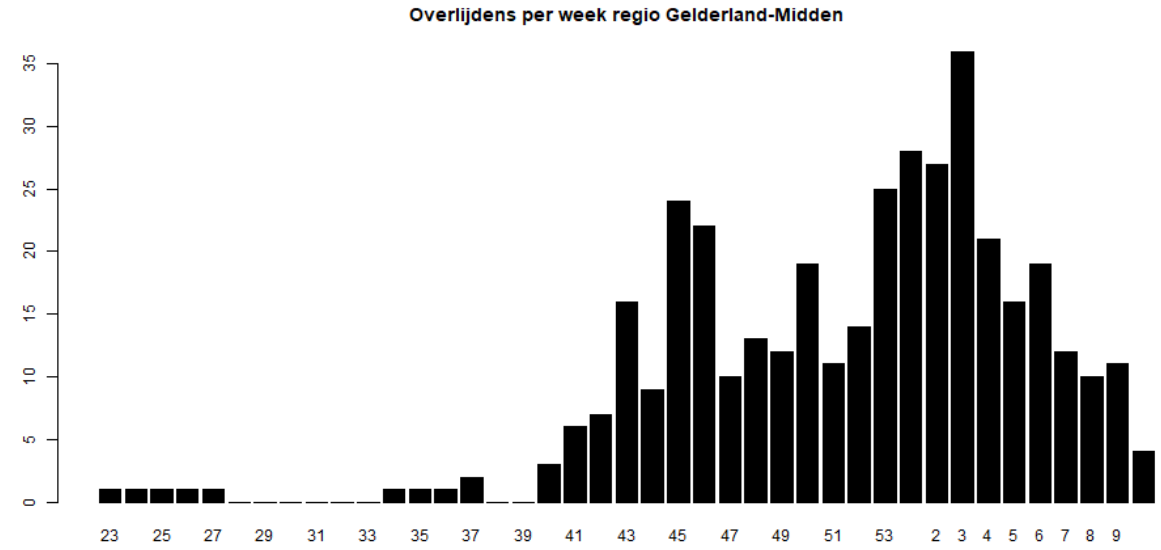
Ziekenhuisopnames en overlijdens

In het figuur hieronder staat het verloop van het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van mensen met een bevestigde COVID-19 besmetting per week. Op basis van het aantal ziekenhuisopnames per miljoen inwoners zit Gelderland-Midden net boven de ‘zeer ernstig’ grens (28,7 opnames per miljoen inwoners, de grens ligt bij 27).

Bron RIVM

Het aantal bij de GGD gemelde overleden mensen met een bevestigde besmetting is in onderstaand figuur weergegeven. NB: het laatste balkje betreft de gemelde overlijdens van deze week (tot en met dinsdag 9-3):

Bron: RIVM

Vaccinaties

Op 15 januari 2021 werd in de regio Gelderland-Midden gestart met het vaccineren van de eerste doelgroepen. Als eerste het zorgpersoneel, gevolgd door mobiele 90- en 80-plussers. Sinds deze week worden de mobiele 75-plussers uitgenodigd.

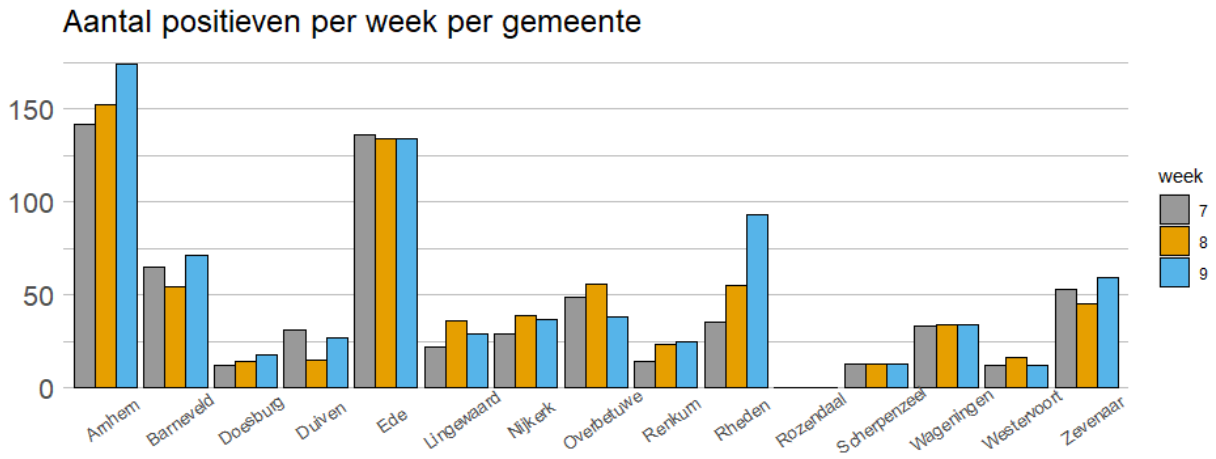
Tot en met 9 maart werden door GGD Gelderland-Midden 45.341 prikken gezet. Het betreft het totaal aantal prikken van de eerste en tweede vaccinatie. Het aantal mensen dat volledig gevaccineerd is volgt later.

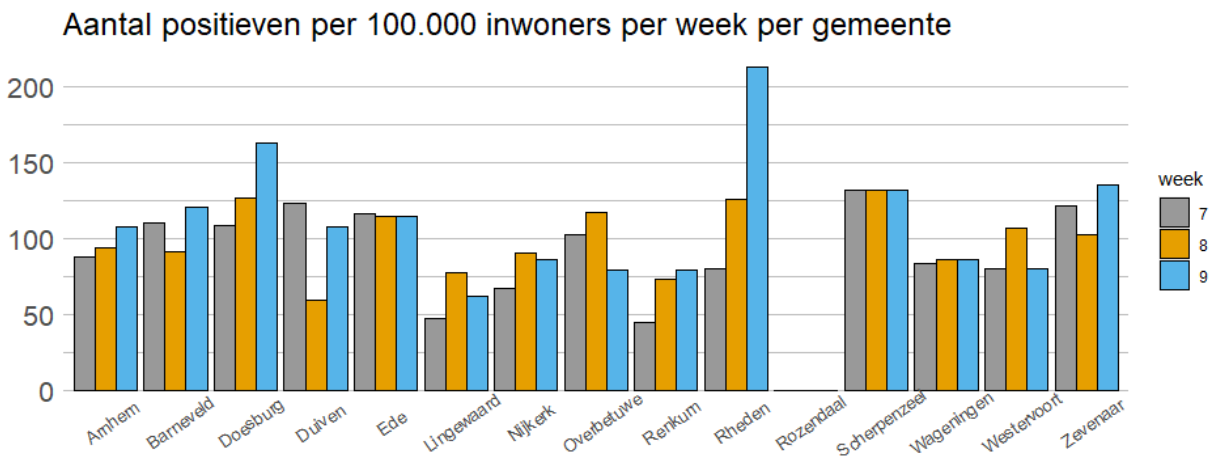
Landelijk hebben tot en met woensdag 10 maart naar schatting ruim 1,2 miljoen mensen tenminste één coronavaccinatie ontvangen en ruim 400.000 mensen een tweede vaccinatie. Gemiddeld worden nu (landelijk) zo'n 38.739 prikken per dag gegeven en de opschaling gaat door.

De gemeenten

We zien in week 8 een toename in de meeste gemeenten. Rheden en Doesburg vallen op. In Dieren speelt een grote uitbraak in een fietsenfabriek, dat zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de stijgende cijfers in deze twee gemeenten. Ook in Barneveld, Zevenaar en Duiven viel de toename op. Bij deze laatste drie gemeenten zien we geen specifieke uitbraken.

In de bijlage vindt u aanvullende informatie per gemeente.

Bron: RIVM

Leeftijdsverdeling positief geteste personen

In onderstaande tabellen staan de positieve testen per week per leeftijdsgroep weergegeven. De bovenste tabel maakt inzichtelijk in welke leeftijdsgroep er relatief (per 100.000 inwoners) meer positieve testen zijn en zo kun je leeftijdsgroepen onderling vergelijken. De tweede tabel laat per leeftijdsgroep het absolute aantal positieve testen zien. Deze week zien we een stijging in alle leeftijdsgroepen, behalve bij 40-49, 60-69 jaar en 80+. Het aandeel positief geteste 80-plussers blijft afnemen, dit lijkt samen te hangen met de vaccinatiecampagne.

Positieven per 100.000 inwoners per leeftijdsgroep per week

	47	48	49	50	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	8	9
80+	112	185	232	314	478	505	490	543	543	273	173	161	123	106	73	56
70-79	78	143	148	198	300	363	279	271	206	167	83	76	63	34	45	58
60-69	116	177	208	265	357	455	362	301	266	216	131	138	74	79	92	87
50-59	194	232	308	393	561	599	470	388	347	278	169	134	117	127	103	129
40-49	237	251	319	439	567	604	435	352	270	223	145	139	91	95	120	117
30-39	234	230	257	360	521	642	424	364	257	233	133	151	113	108	130	137
20-29	254	233	326	429	588	661	557	509	330	256	197	172	89	114	130	140
10-19	281	345	468	575	698	662	420	384	268	220	108	105	96	82	85	119
0-9	14	14	23	53	37	63	53	44	48	45	39	34	57	38	39	46

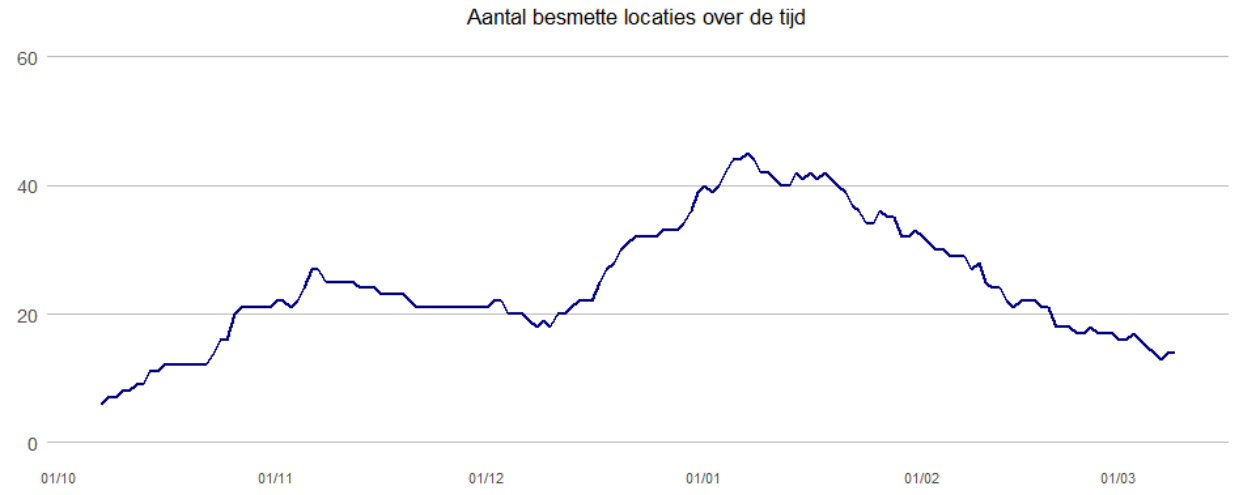
Positieven per leeftijdsgroep per week

	47	48	49	50	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	8	9
80+	38	63	79	107	163	172	167	185	185	93	59	55	42	36	25	19
70-79	48	88	91	122	185	224	172	167	127	103	51	47	39	21	28	36
60-69	97	148	174	221	298	380	302	251	222	180	109	115	62	66	77	73
50-59	195	233	309	394	563	601	472	389	348	279	170	134	117	127	103	129
40-49	208	220	280	385	498	530	382	309	237	196	127	122	80	83	105	103
30-39	193	190	212	297	430	530	350	300	212	192	110	125	93	89	107	113
20-29	229	210	294	387	531	597	503	459	298	231	178	155	80	103	117	126
10-19	236	290	393	483	586	556	353	323	225	185	91	88	81	69	71	100
0-9	10	10	17	39	27	46	39	32	35	33	29	25	42	28	29	34

Bron: GGD Gelderland-Midden

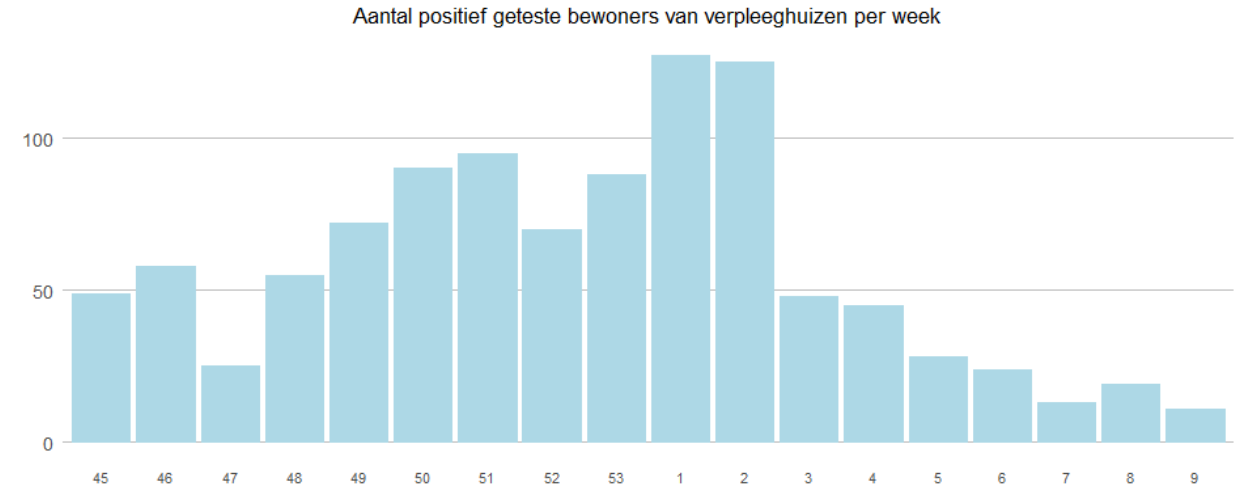
Verpleeghuizen

Op dit moment geeft het RIVM aan dat er 14 (12%) besmette verpleeghuislocaties zijn in de regio Gelderland-Midden. Dit aantal blijft dalen. Vorige week waren dit 18 locaties. Dit getal is een inschatting van het totaal aantal verpleeghuislocaties waar in de afgelopen 28 dagen minstens één (nieuwe) COVID-19 besmetting op basis van een positieve test, is gemeld. Landelijk ligt dit percentage op 13,4%% (329 locaties).

Bron: RIVM

In onderstaande grafiek wordt het aantal positief geteste bewoners in verpleeghuizen per week in onze regio weergegeven. In week 9 werden 11 bewoners positief getest, minder dan in week 8 toen er 19 bewoners positief testten. In de verpleeghuizen is volgens het RIVM inmiddels een effect van de vaccinaties te zien.

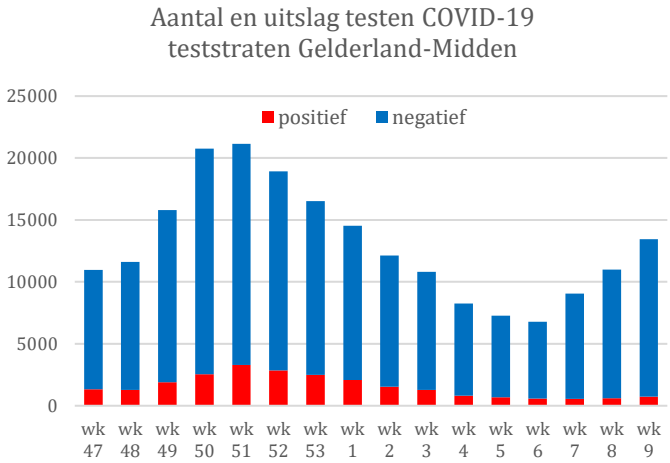

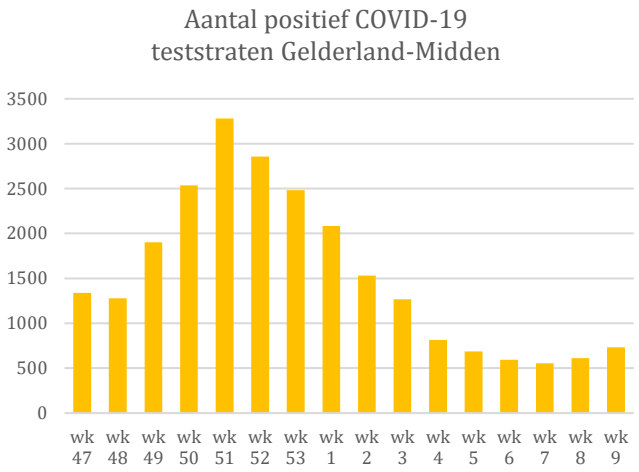
Bron: RIVM

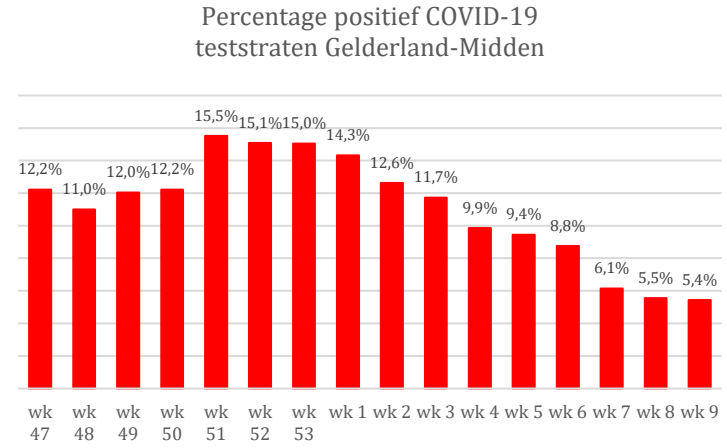
Teststraten (tot en met week 9)

In week 9 (voorlopige cijfers) hebben we in Gelderland-Midden ongeveer 13.445 mensen getest. Daarvan werden er 731 positief bevonden (5,4%). Er is weer een flinke toename in het aantal testen (22%) en het vindpercentage is ongeveer gelijk gebleven, dit lag in de week hiervoor op 5,5%.

Ook in heel Nederland lieten meer mensen zich testen, ten opzichte van week 8. Het landelijk vindpercentage in de GGD teststraten ligt nu op 8,1%.

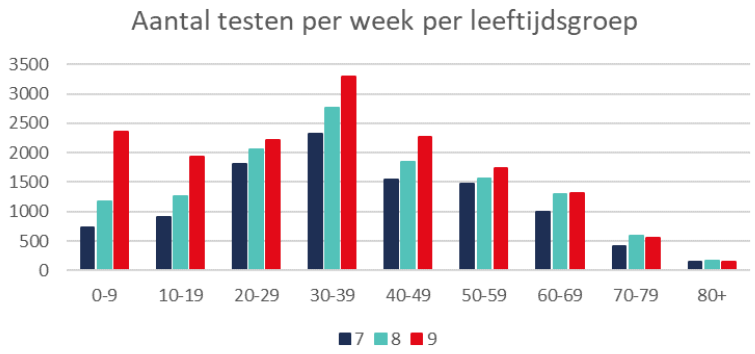

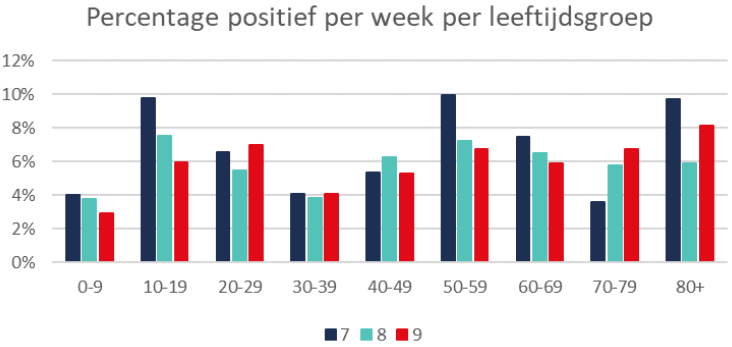

Bron: Aantal testen uitgevoerd door de GGD, met bekende uitslag (COVID-19_rapport Veiligheids_en Gezondheidsregio_Gelderland_Midden), RIVM

Testen naar leeftijd

In onderstaande grafieken is goed te zien hoe in de afgelopen drie weken de ontwikkeling is geweest in het aantal testen en het vindpercentage per leeftijdsgroep. Bij de kinderen tussen 0-9 jaar is het aantal verdrievoudigd. Dit heeft te maken met het aangescherpte test- en quarantainebeleid op scholen en kinderdagverblijven. Het vindpercentage is bij deze groep relatief laag, bijna 3%.

Aantal testen per week per leeftijdsgroep
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
0-9
10-19
20-29
30-39
40-49
50-59
60-69
70-79
80+
7
8
9

Percentage positief per week per leeftijdsgroep
12%
10%
8%
6%
4%
2%
0%
0-9
10-19
20-29
30-39
40-49
50-59
60-69
70-79
80+
7
8
9

Bijlage: gemeentelijke cijfers

10 maart 2021

In deze bijlage worden de recente gemeentecijfers weergegeven. Voor iedere gemeente wordt het volgende gepresenteerd:

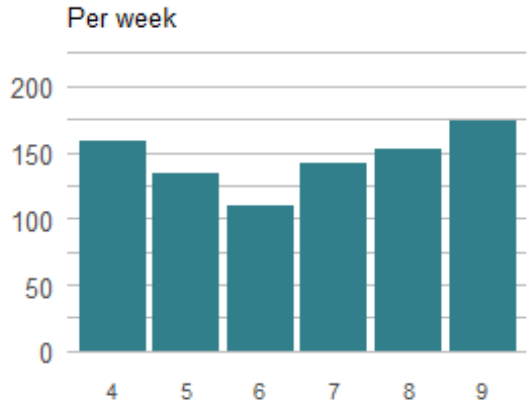
- het aantal positieve meldingen per week
- het aantal positieve meldingen per 100.000 inwoners per week
- het aantal positieve meldingen per dag voor de laatste vier weken
- het aantal positieve meldingen per week per leeftijdsgroep
- het aantal positieve meldingen per week per 100.000 inwoners per leeftijdsgroep

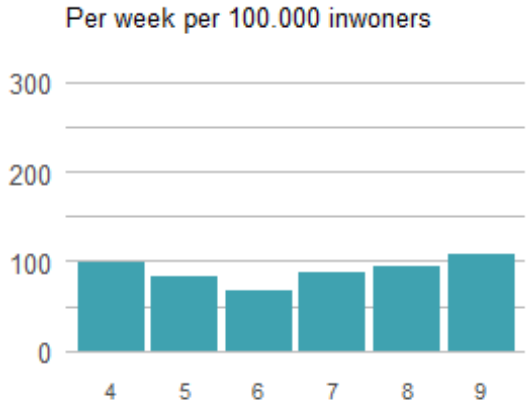
Let op bij het interpreteren van de figuren: het aantal inwoners in een leeftijdsgroep speelt een grote rol. Een leeftijdsgroep met weinig inwoners zal al bij lage absolute aantallen opvallen.

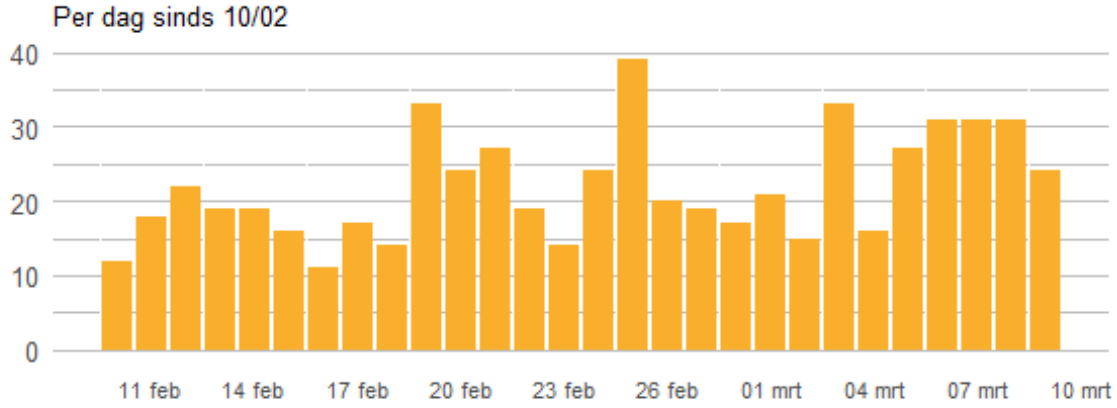
Bij vragen kunt u contact opnemen met onderzoek@vggm.nl.

Gemeente Arnhem

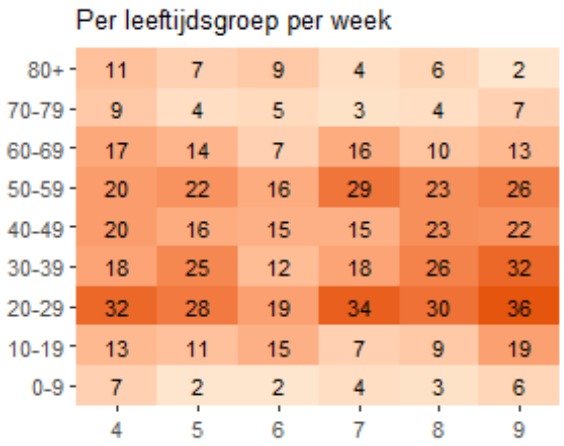
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 174. Dit zijn 108 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 8.

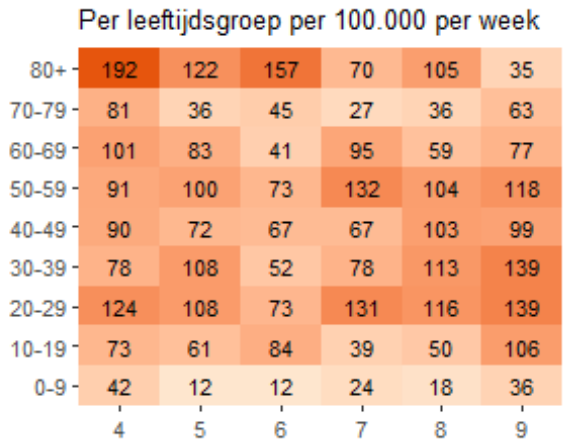

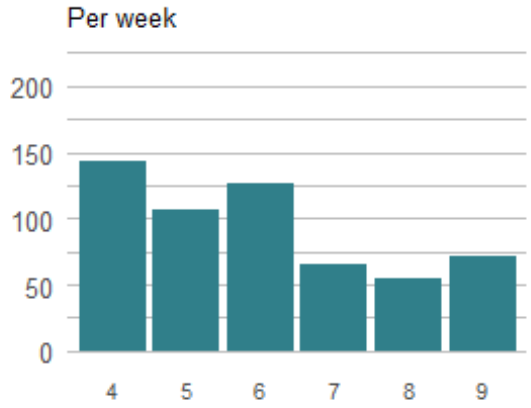
<u>Leeftijdsgroepen</u>

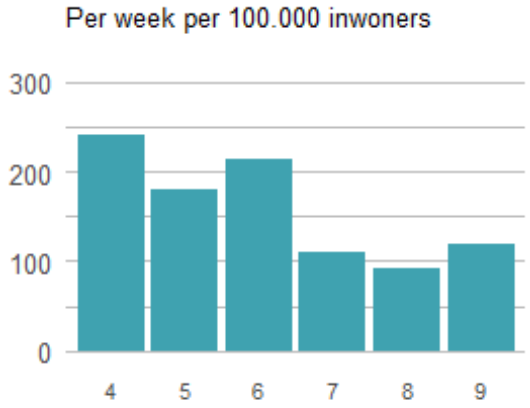

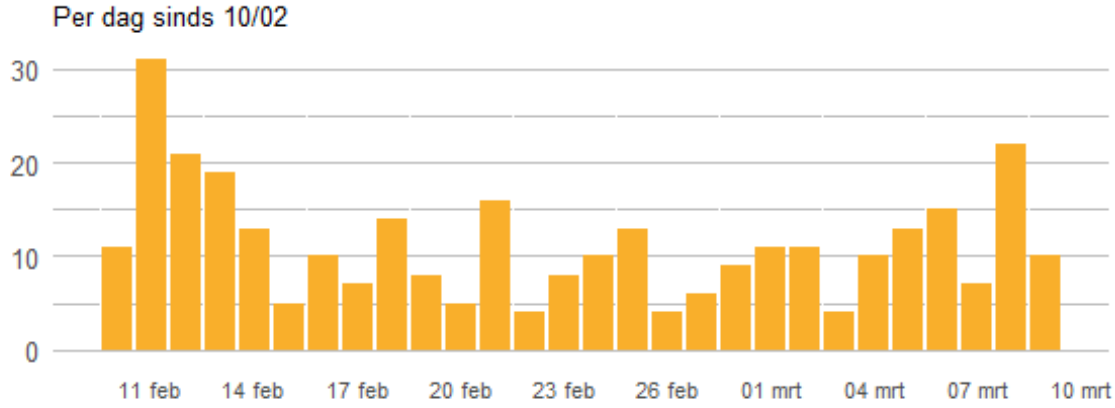

Gemeente Barneveld

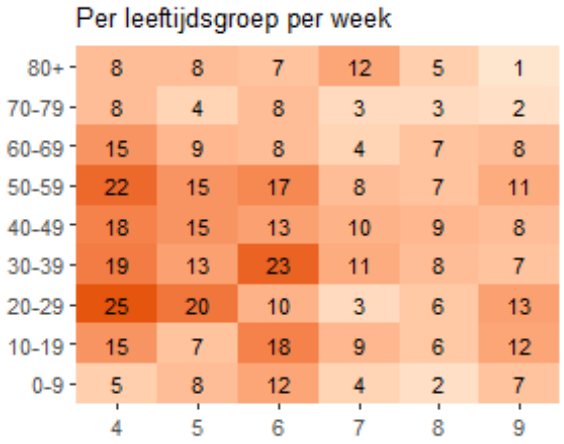
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 71. Dit zijn 120 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 8.

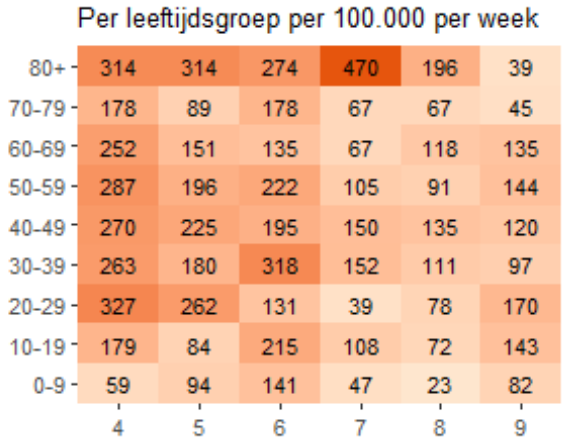

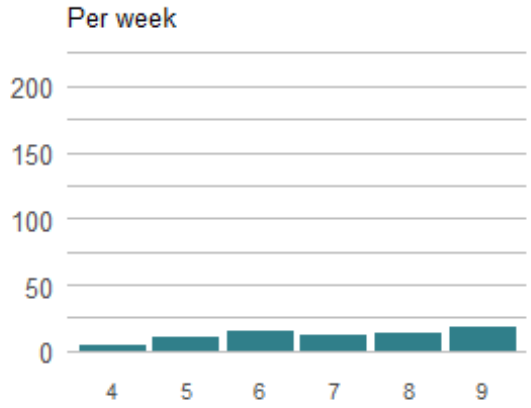
<u>Leeftijdsgroepen</u>

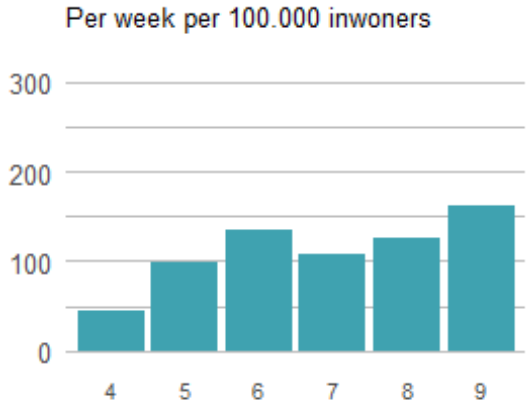

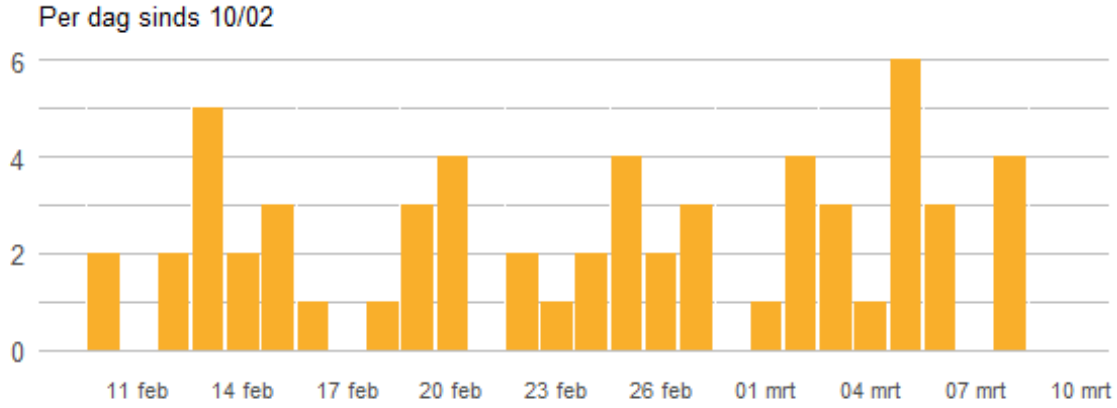

Gemeente Doesburg

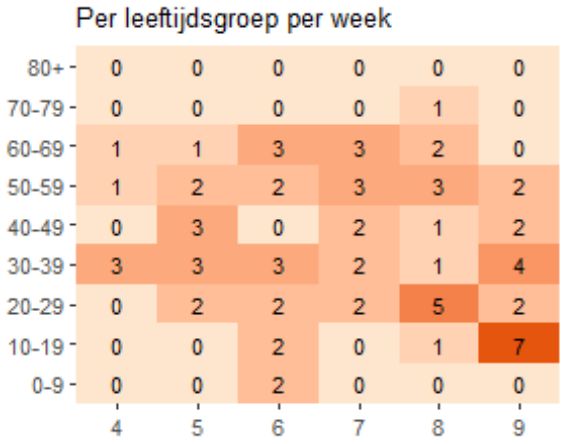
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 18. Dit zijn 162 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 8.

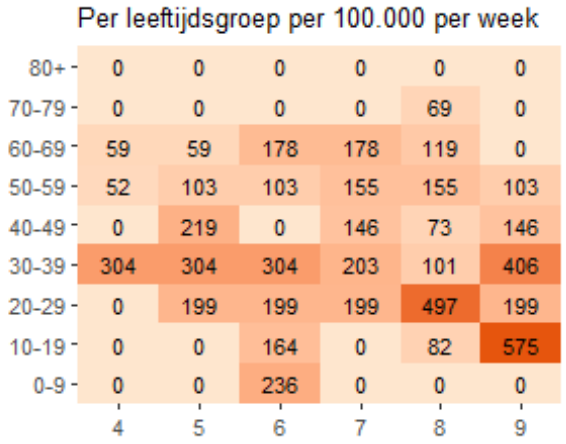

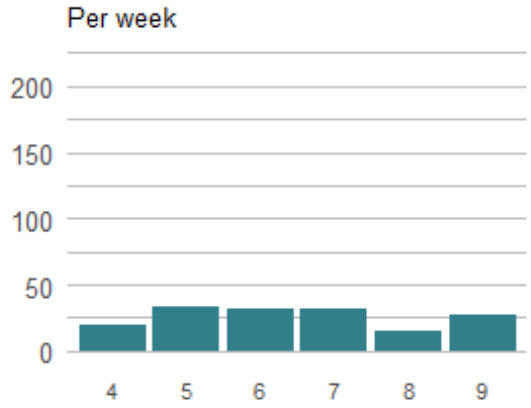
<u>Leeftijdsgroepen</u>

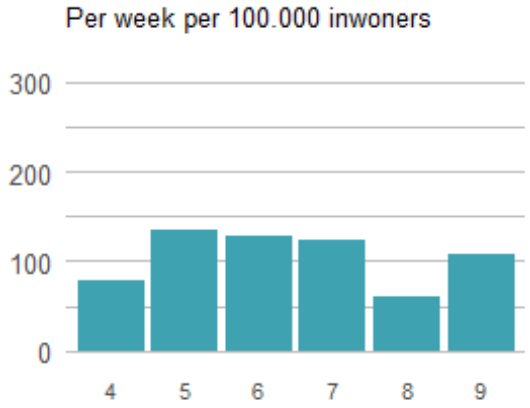

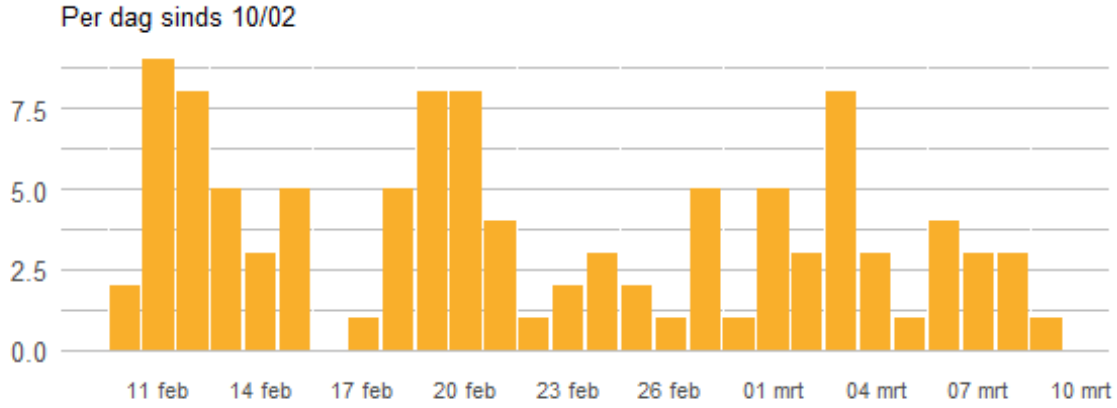

Gemeente Duiven

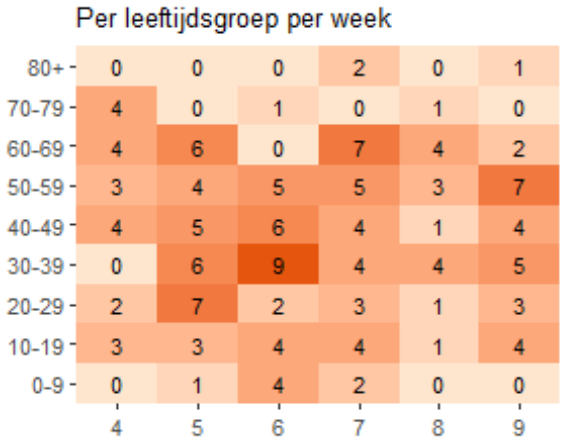
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 27. Dit zijn 107 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 8.

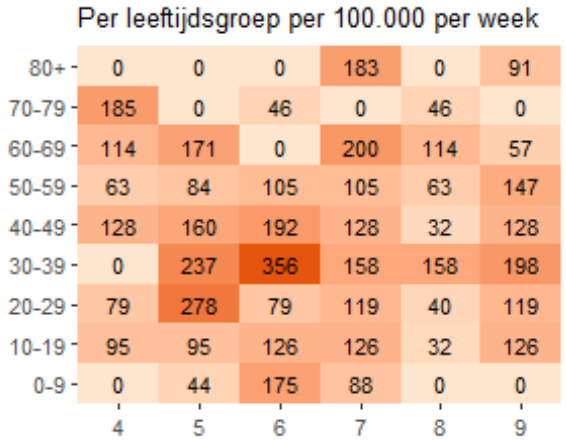

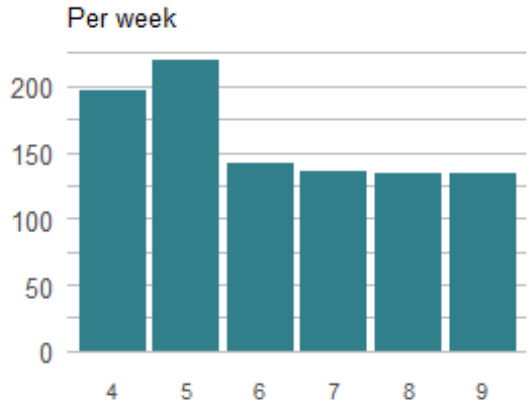
<u>Leeftijdsgroepen</u>

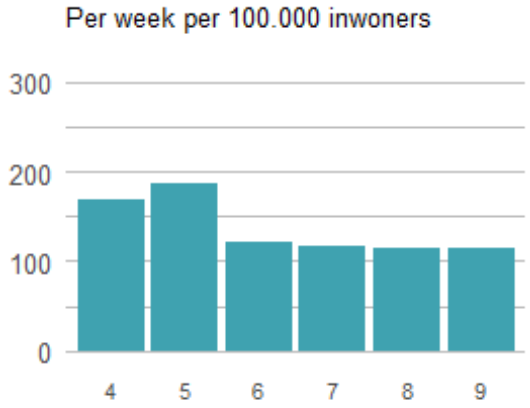

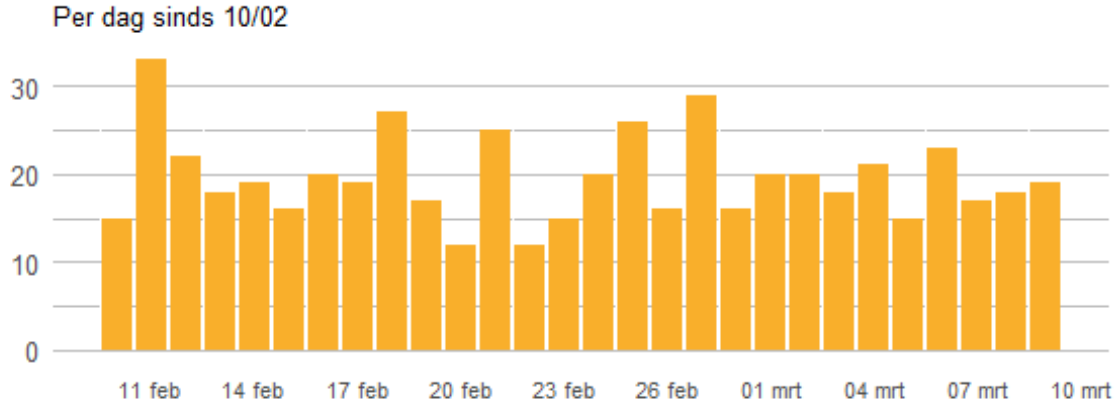

Gemeente Ede

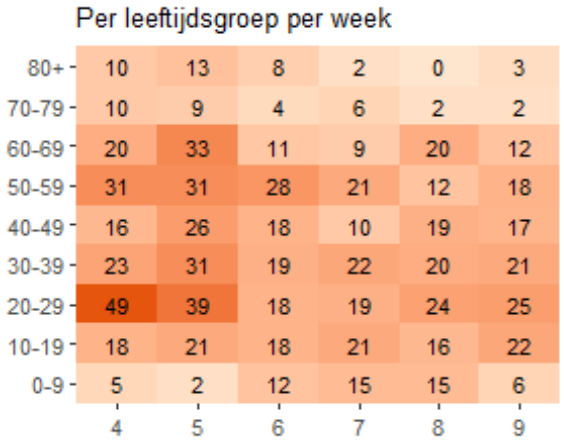
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 134. Dit zijn 114 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gelijk aan week 8.

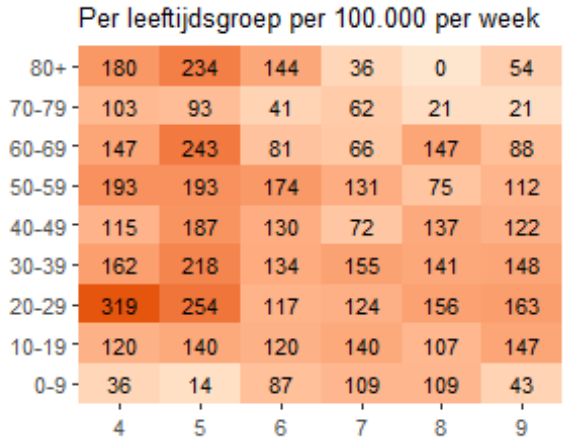

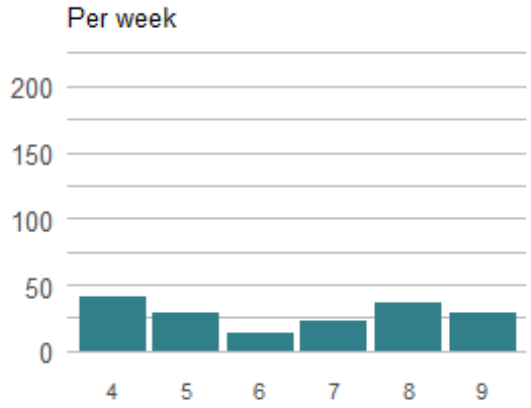
<u>Leeftijdsgroepen</u>

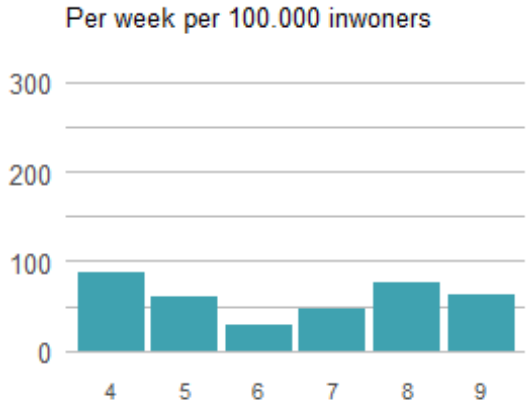

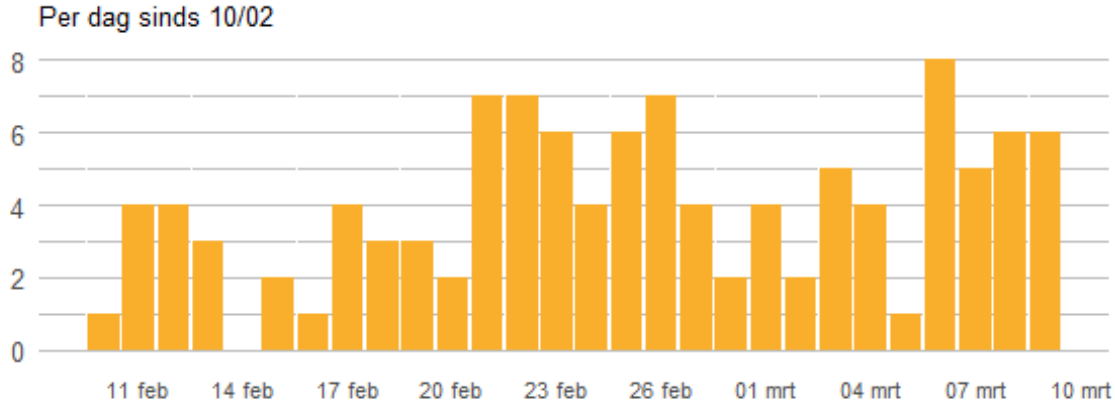

Gemeente Lingewaard

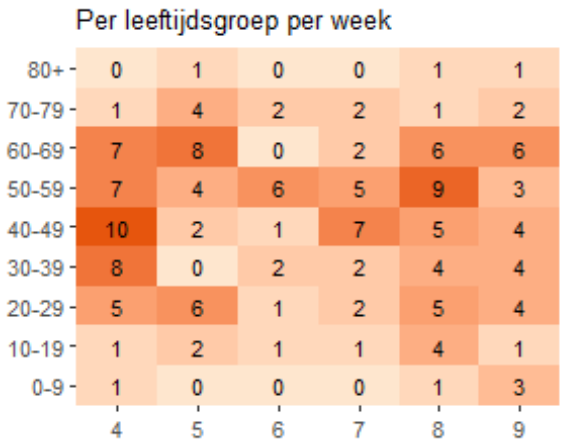
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 29. Dit zijn 62 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gedaald ten opzichte van week 8.

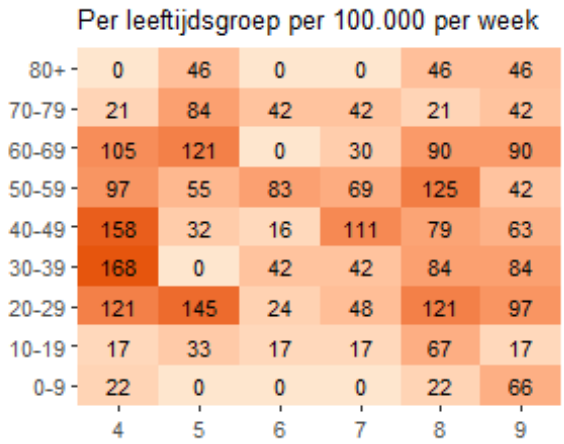

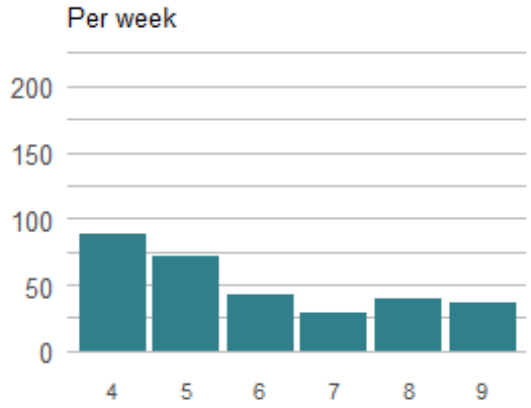
<u>Leeftijdsgroepen</u>

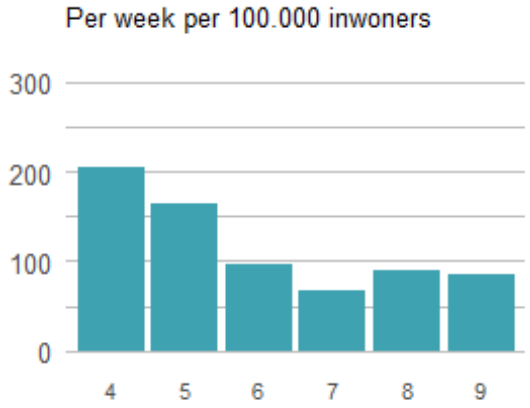

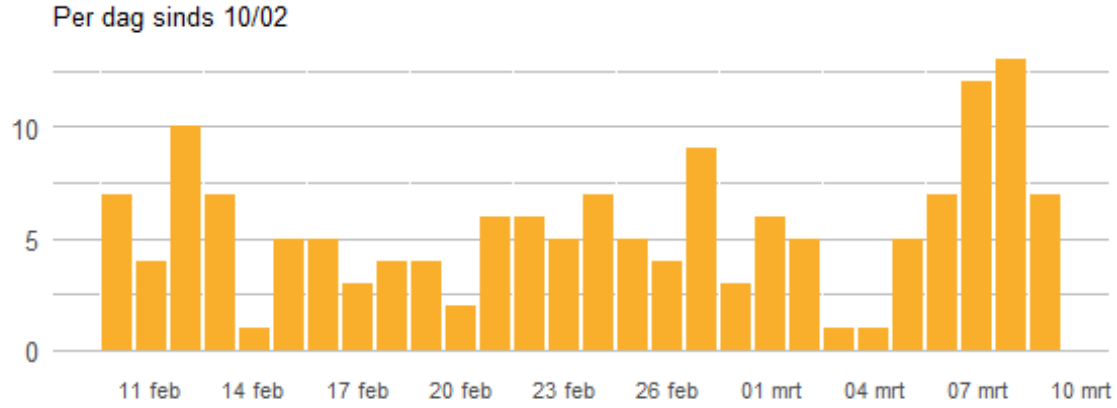

Gemeente Nijkerk

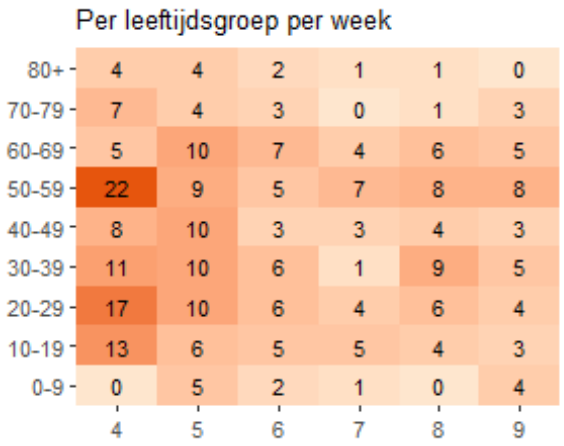
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 37. Dit zijn 86 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gedaald ten opzichte van week 8.

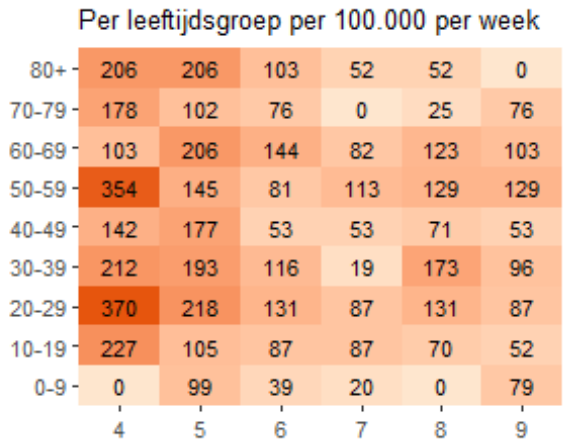

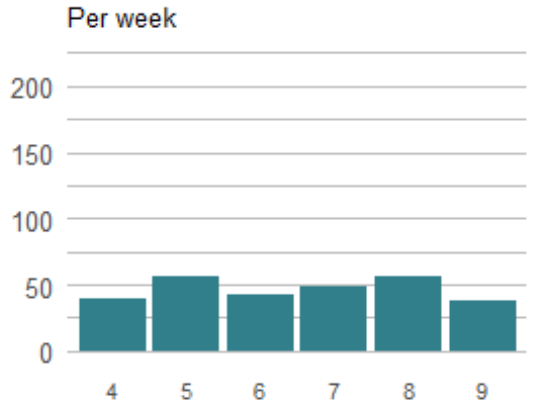
<u>Leeftijdsgroepen</u>

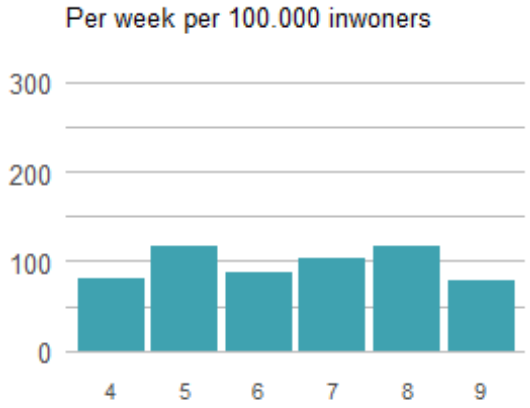

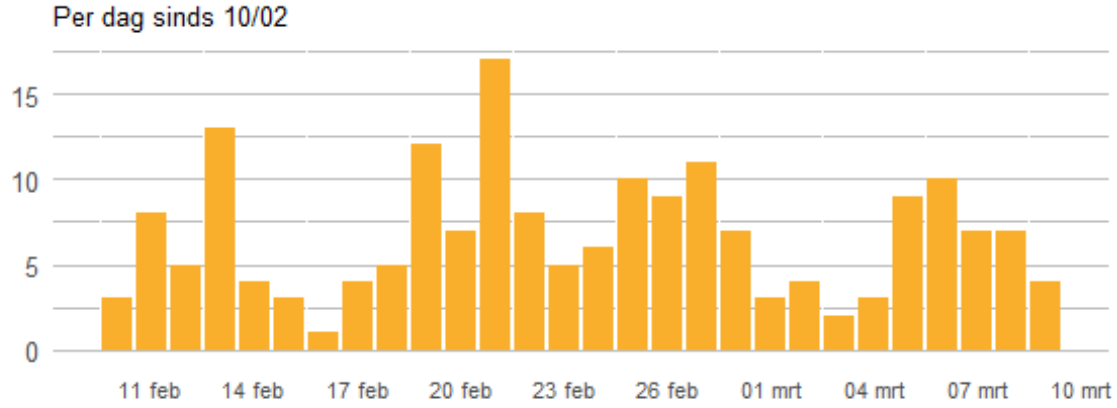

Gemeente Overbetuwe

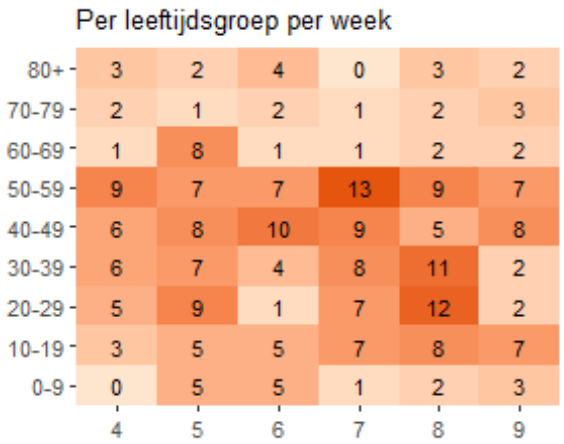
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 38. Dit zijn 79 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gedaald ten opzichte van week 8.

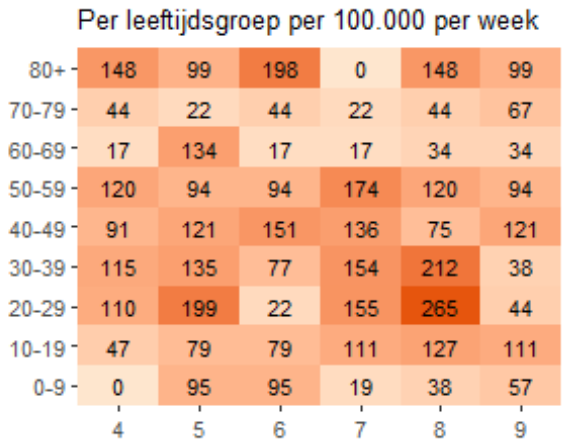

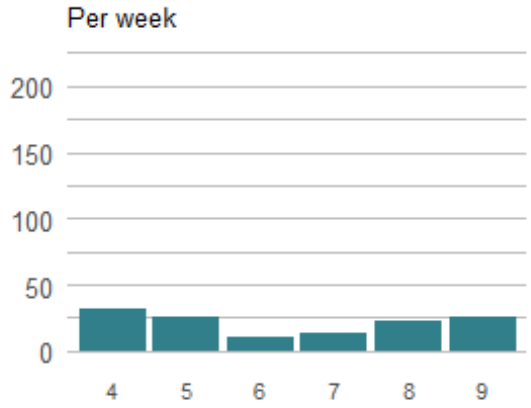
<u>Leeftijdsgroepen</u>

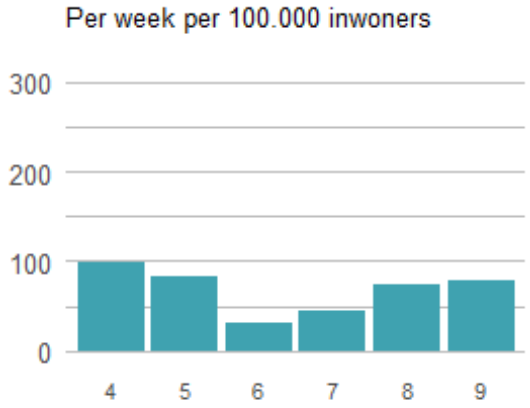

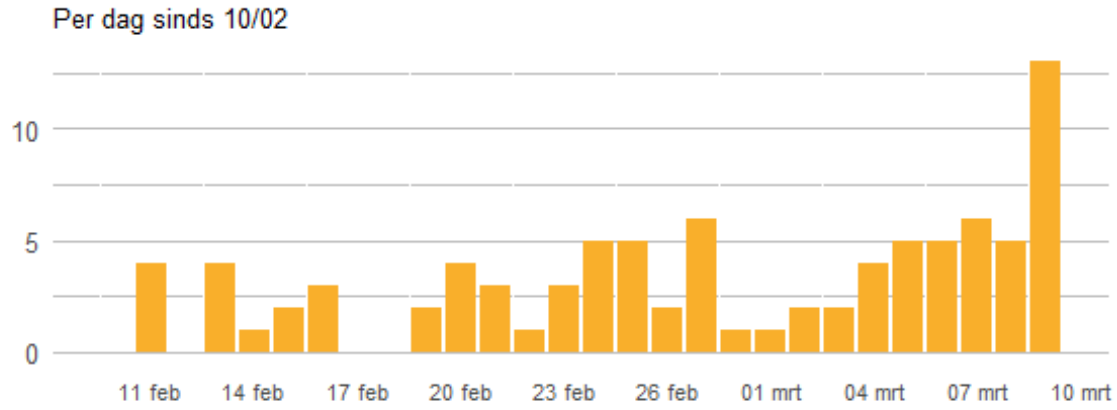

Gemeente Renkum

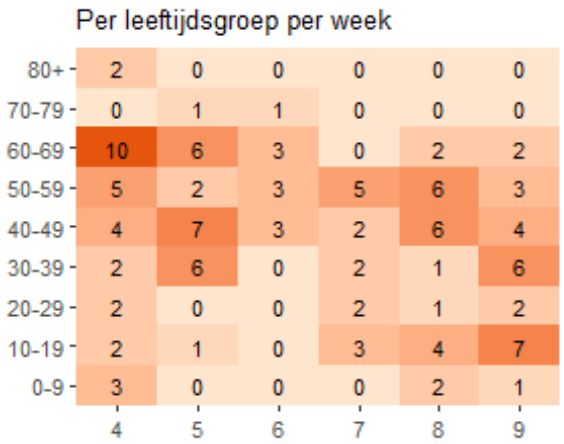
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 25. Dit zijn 80 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 8.

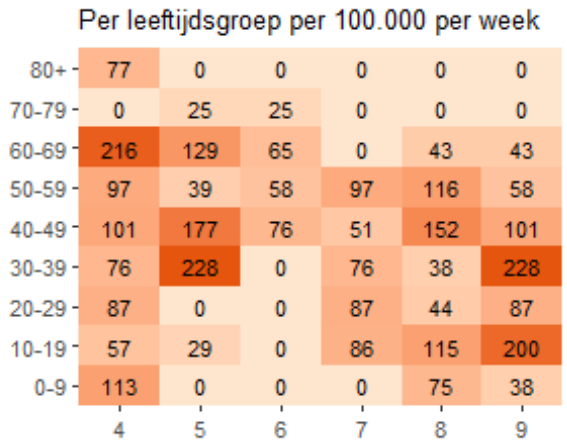

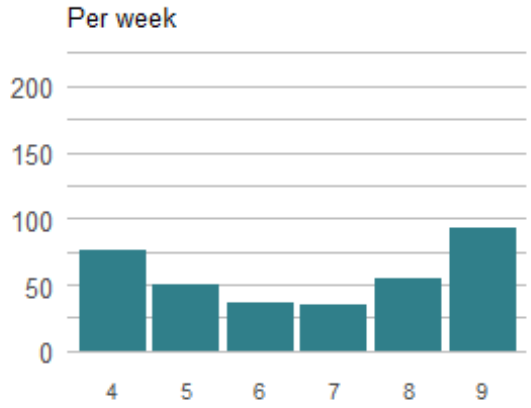
<u>Leeftijdsgroepen</u>

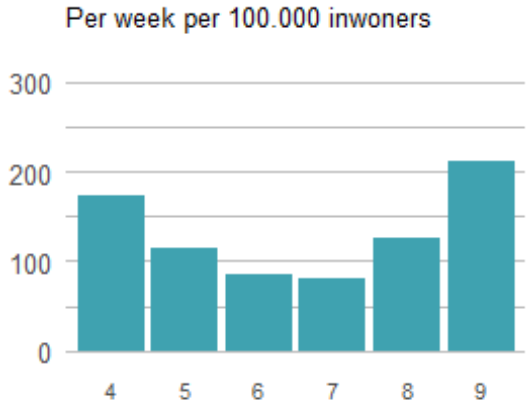

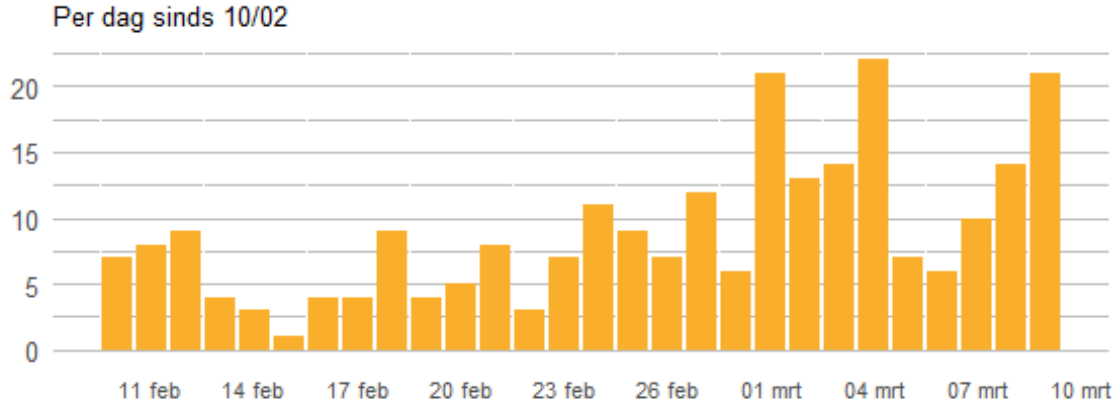

Gemeente Rheden

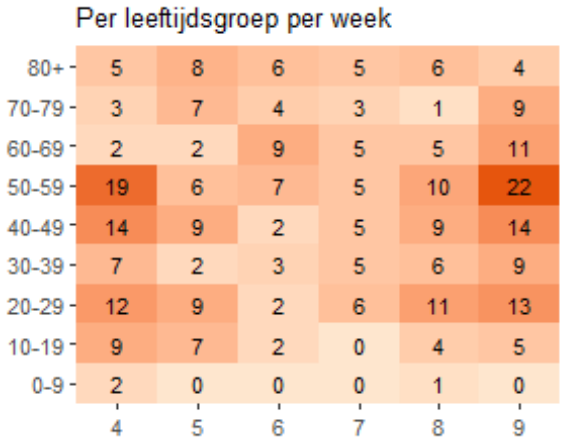
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 93. Dit zijn 213 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 8.

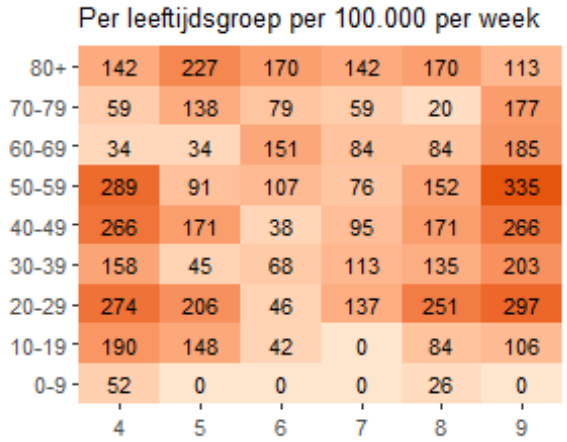

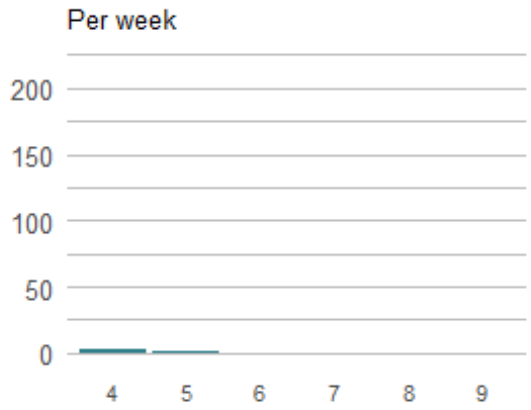
<u>Leeftijdsgroepen</u>

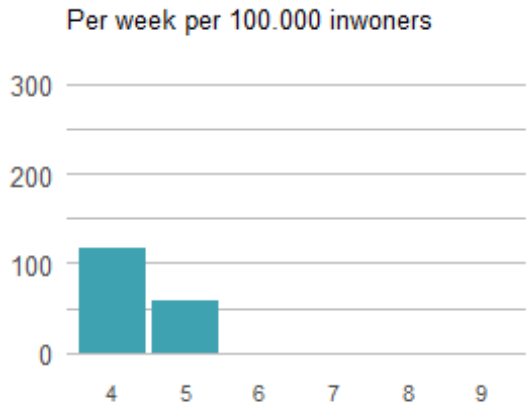

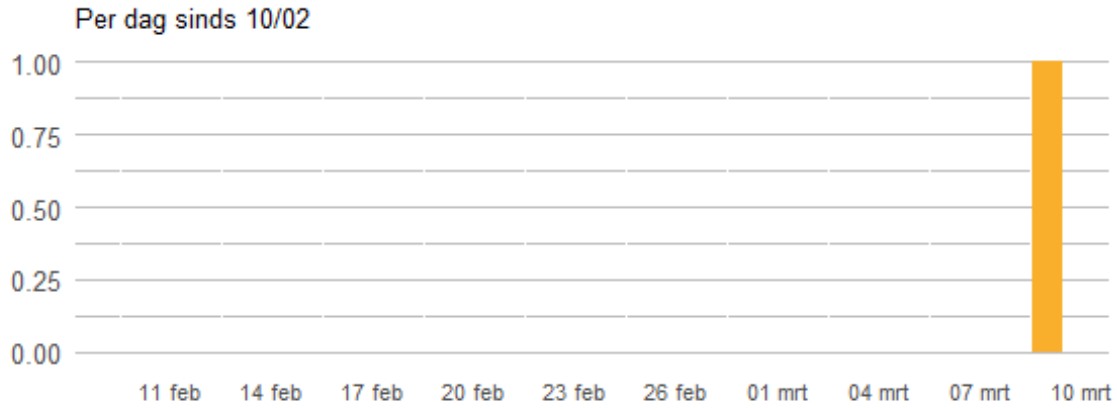

Gemeente Rozendaal

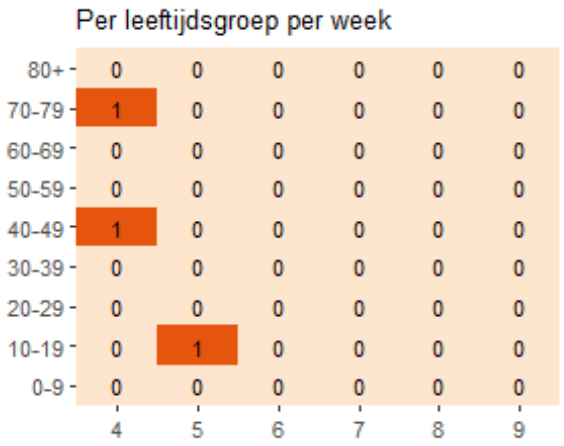
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 0. Dit zijn 0 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gelijk aan week 8.

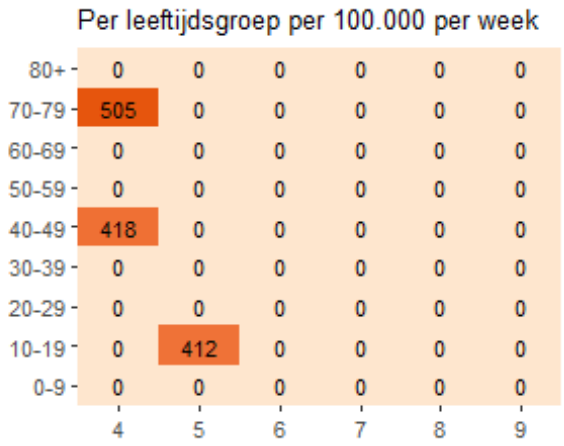

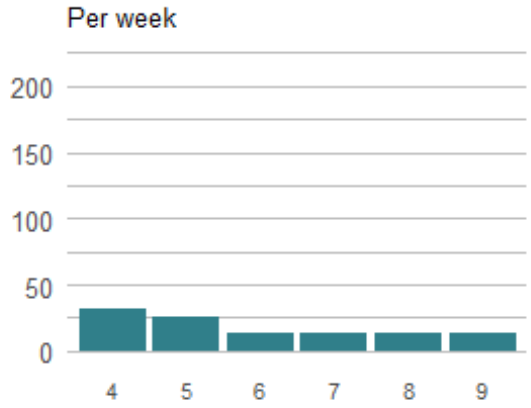
<u>Leeftijdsgroepen</u>

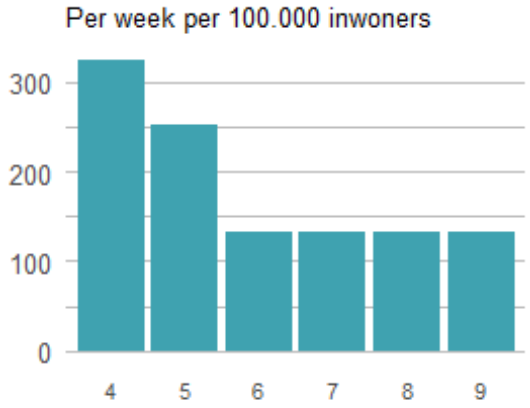

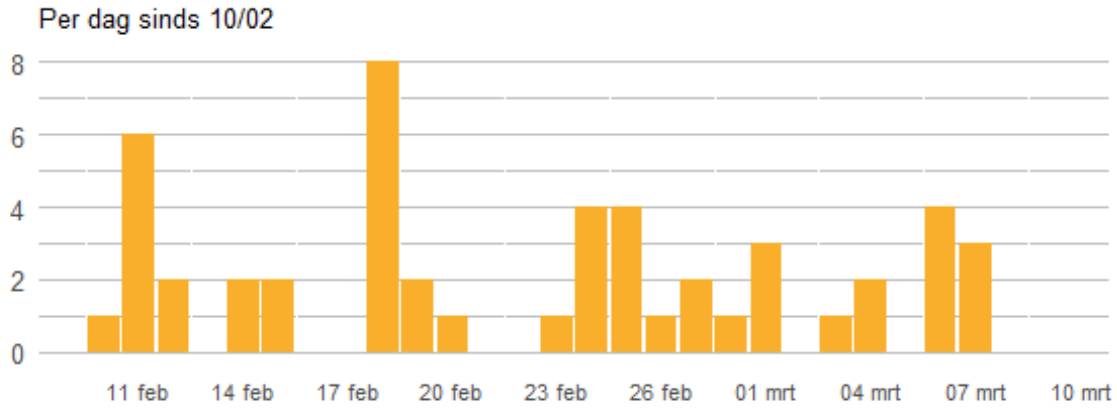

Gemeente Scherpenzeel

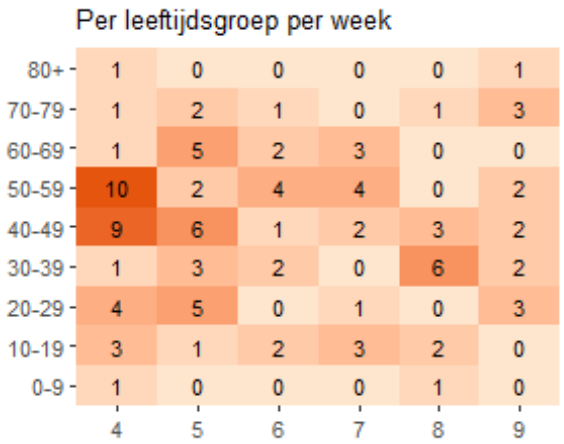
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 13. Dit zijn 132 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gelijk aan week 8.

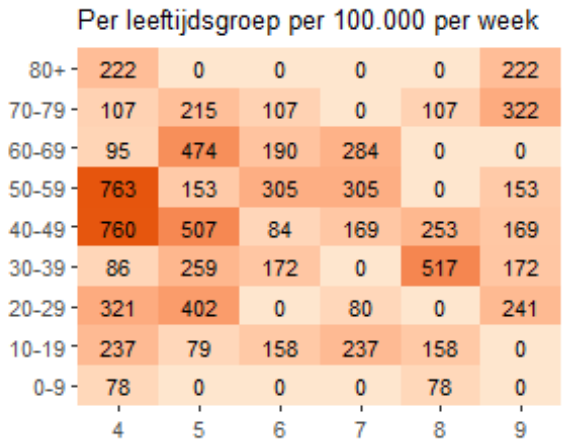

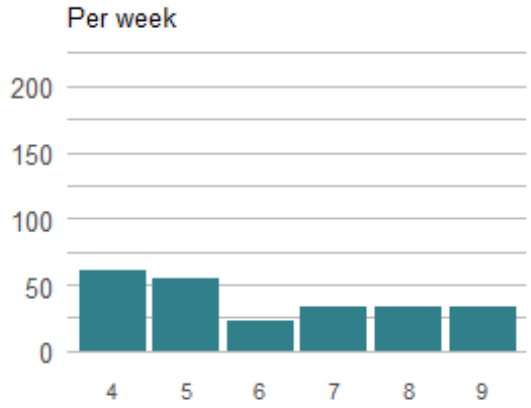
<u>Leeftijdsgroepen</u>

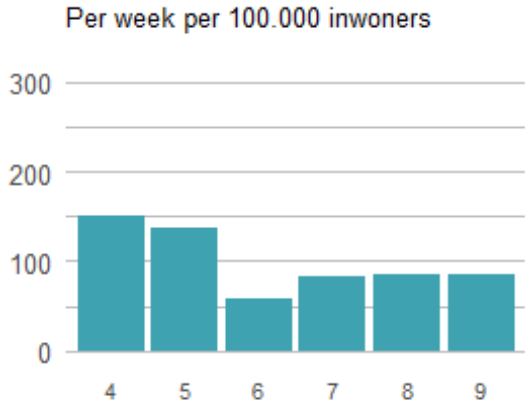

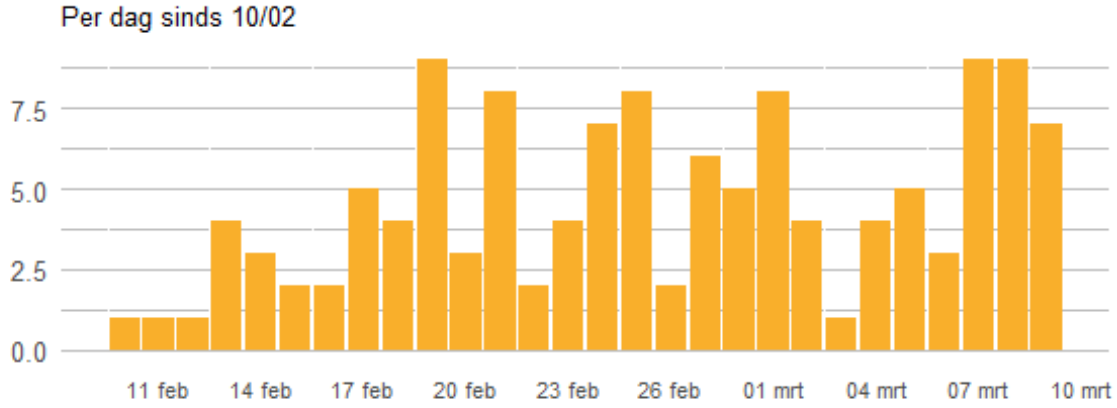

Gemeente Wageningen

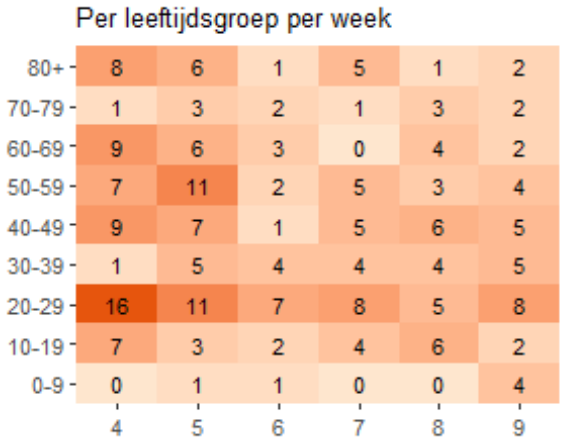
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 34. Dit zijn 86 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gelijk aan week 8.

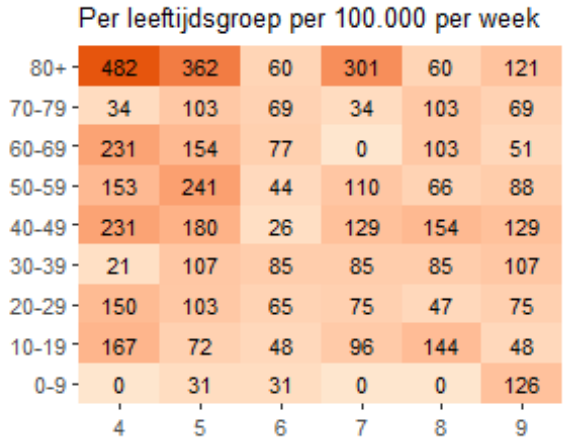

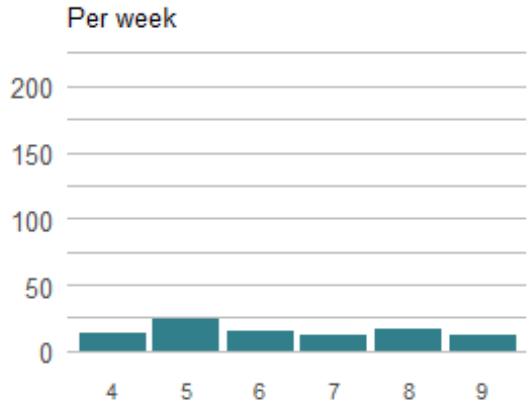
<u>Leeftijdsgroepen</u>

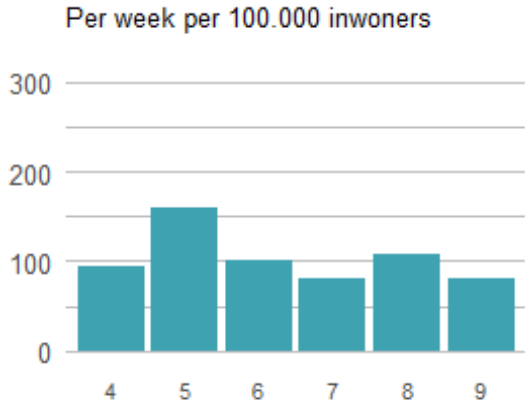

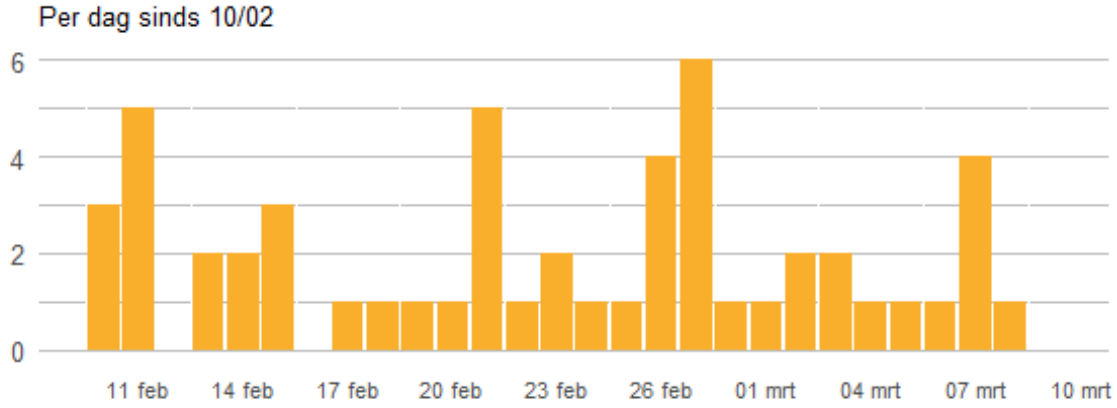

Gemeente Westervoort

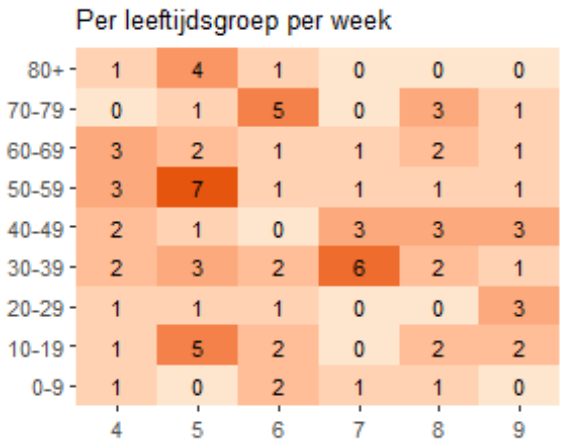
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 12. Dit zijn 80 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gedaald ten opzichte van week 8.

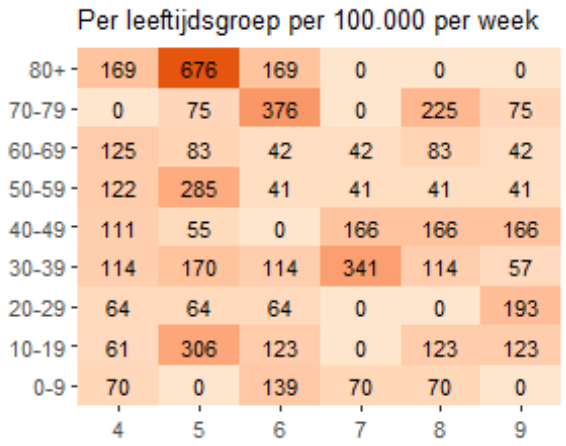

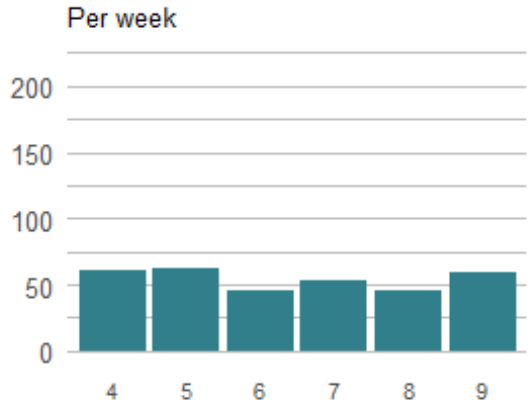
<u>Leeftijdsgroepen</u>

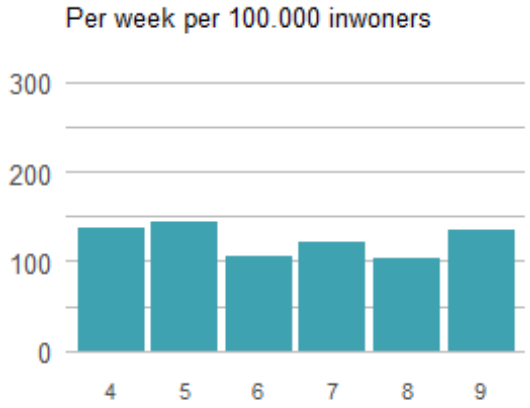

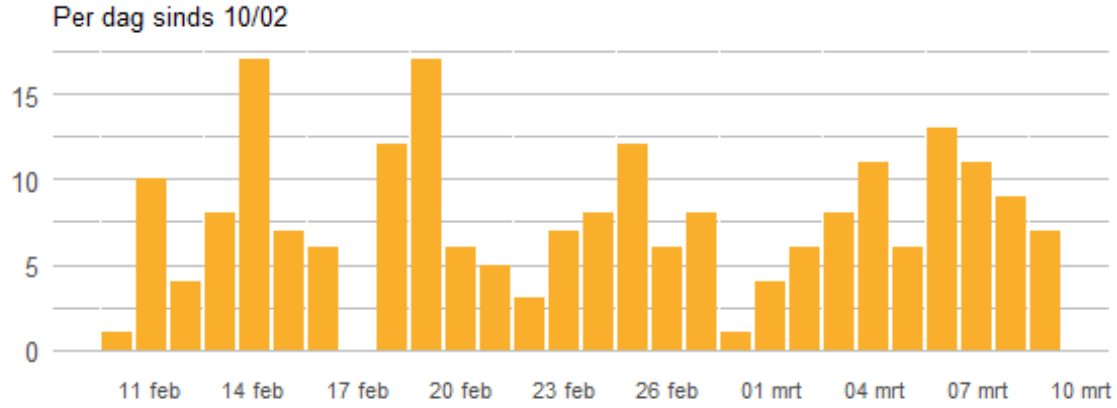

Gemeente Zevenaar

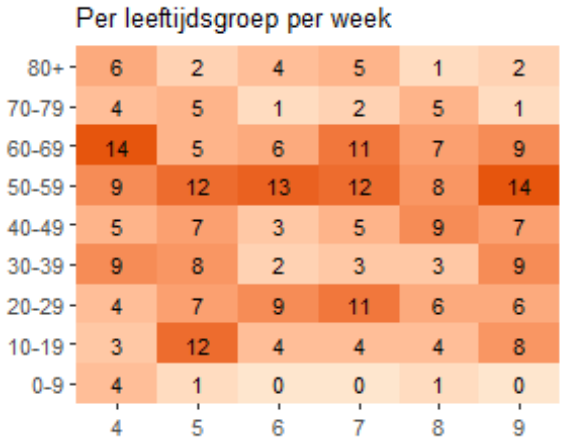
Aantal positief geteste inwoners in week 9 was 59. Dit zijn 135 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gestegen ten opzichte van week 8.

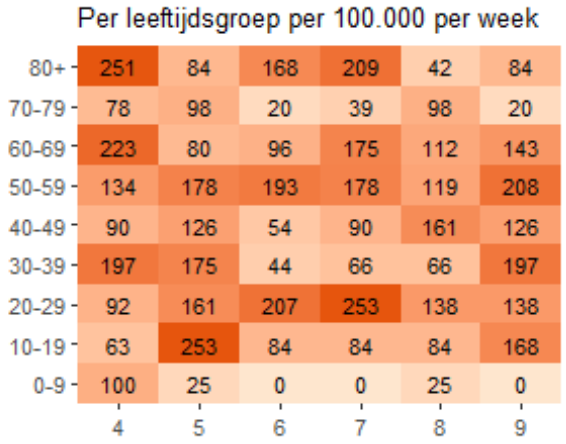

<u>Leeftijdsgroepen</u>

Gemeenten handhaving tijdens verkiezingsdagen

Tijdens de verkiezingsdagen kan sprake zijn van ordeverstoringen of andere ongeregeldheden binnen en buiten de stemlokalen wegens niet-naleving van de coronamaatregelen of om andere redenen. Deze factsheet biedt zicht op de rolverdeling, verantwoordelijkheden en uitgangspunten met betrekking tot handhaving binnen en buiten het stemlokaal en er worden praktische tips meegeven aan de hand van casuïstiek.
De factsheet is bedoeld voor gemeenten, vooral voor collega's die zich bezighouden met de organisatie van de verkiezingen en voor collega's op het gebied van openbare orde en veiligheid.

ROLVERDELING LOKAAL EN BOVENLOKAAL BIJ HANDHAVING VAN DE OPENBARE ORDE EN STRAFRECHTELIJKE RECHTSORDE

- De reguliere rollen en verantwoordelijkheden zijn tijdens de verkiezingen leidend.
- De burgemeester is verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezing.
- Daarnaast draagt de burgemeester de gezagsverantwoordelijkheid voor het handhaven van de openbare orde.
- De politie geeft uitvoering aan de handhaving van de openbare orde en aan de handhaving van de strafrechtelijke rechtsorde; als het gaat om toezicht kunnen eveneens gemeentelijke handhavers of boa's worden ingezet.
- De strafrechtelijke handhaving is de verantwoordelijkheid van de officier van justitie.
- Afstemming hierover vindt plaats in de (lokale) driehoek, en zo nodig kan worden opgeschaald binnen de bestaande structuren.

HANDHAVING IN ALLE STEM- EN TELLOCATIES

Uitgangspunten handhaving van coronamaatregelen

- Tijdens de verkiezingsdagen gelden coronaregels voor kiezers in alle stem- en tellocaties, bijvoorbeeld het dragen van een mondkapje (de uitzonderingen daarop zijn hetzelfde als bij andere publieke binnenruimtes), het houden van 1,5 meter afstand en het desinfecteren van de handen bij de ingang van het stemlokaal. [1]
- Het overtreden van de coronamaatregelen in het stemlokaal is niet strafbaar, wel kan aan kiezers de toegang tot het stemlokaal worden ontzegd. Voor het naleven van de coronamatregelen in het stemlokaal kunnen stembureauleden aanwijzingen geven. [2,3]
- Het stemlokaal is uitgezonderd van het verbod op groepsvorming.[4] Dit betekent dat er geen maximum geldt voor het aantal aanwezigen, waarbij wel gekeken moet worden hoeveel personen in de ruimte kunnen zijn om er 1,5 meter afstand te kunnen houden.
- Handhaving van de coronaregels in de stemlokalen gebeurt door stembureauleden. Stembureauleden kunnen kiezers aanspreken op naleving van de coronamaatregelen. [5,6]
- De voorzitter kan kiezers vragen om het stemlokaal te verlaten indien de kiezers zich na een herhaalde aanwijzing niet aan de coronamaatregelen houdt.
- Het stembureaulid bij de ingang van het stemlokaal kan mensen die zich niet houden aan de coronaregels, vragen om het stemlokaal niet te betreden. Daarnaast kan het stembureaulid bij de ingang kiezers vragen buiten te wachten als het binnen te druk is.
- Als een situatie in of bij de ingang van het stemlokaal escaleert, kan de voorzitter van het stembureau de burgemeester om bijstand verzoeken.
- De voorzitter, stembureauleden of de gemeentelijke organisatie kunnen te allen tijde de politie bellen bij (mogelijke) escalatie. Lokaal kunnen afspraken bestaan in welke situaties eerst de gemeente wordt gebeld.

UITZONDERINGEN VOOR HET DRAGEN VAN EEN MONDKAPJE

Er geldt een uitzondering voor personen die vanwege hun beperking of ziekte geen mondkapje kunnen dragen.
Het kan zowel om zichtbare, als onzichtbare beperkingen of ziektes gaan.
Concreet gaat het om:

- personen die vanwege hun beperking of ziekte fysiek niet in staat zijn een mondkapje te dragen of op te zetten, bijvoorbeeld door een aandoening aan hun gezicht;
- personen die door het dragen van een mondkapje last krijgen van hun gezondheid, bijvoorbeeld door een longaandoening;
- personen die ernstig ontregeld raken van het dragen van een mondkapje, bijvoorbeeld vanwege een verstandelijke beperking of psychische aandoening. De uitzondering geldt ook voor hun begeleiders;
- personen en begeleiders van mensen die afhankelijk zijn van non-verbale communicatie, zoals liplezen.

Of een kiezer onder de uitzondering valt, hangt af van zijn persoonlijke situatie. Dat betekent dat hij zelf moet aantonen waarom hij in aanmerking komt voor uitzondering van de mondkapjesplicht als een stembureaulid hierom vraagt. De kiezer kan dit op verschillende manieren doen:

- door het dragen van een faceshield – als dat wel mogelijk is;
- door een kaartje te laten zien waarmee hij zich beroept op de vrijstelling;
- met een bewijs van een behandelrelatie van een (huis)arts of instelling over te leggen. Dit is geen officiële medische verklaring (die mag een arts niet over zijn patiënt afgeven), maar bijvoorbeeld een bewijs van een afspraak bij een arts;
- met een verklaring van een begeleider of een naaste die gebeld kan worden;
- door een hulpmiddel of relevante medicijnen te laten zien.

Als de kiezer op een andere manier kan aantonen dat hij onder de uitzondering valt, dan is dat ook toegestaan.

1 Zie Factsheet 'Persoonlijke beschermingsmiddelen', 'Stembureau-instructie voor de dag van de stemming' en de checklist 'Inrichting stemlokalen en grote stem- of tellocaties' (www.verkiezingentoolkit.nl).
2 Uit de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 volgt dat er aan het niet dragen van een mondkapje geen strafrechtelijk instrumentarium verboden is.
3 Artikel 9, zevende lid, van de Twv covid-19.
4 Artikel 58g, tweede lid, onder e, van de Wpg.
5 De wettelijke grondslag voor bevoegdheden voor stembureauleden tot handhaving van de coronaregels en van de orde in het stemlokaal zijn artikel 9 van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 en de artikelen J 35 t/m J 38 van de Kieswet.
6 Zie Factsheet 'Stembureauleden: rollen, taken en bevoegdheden'.

Uitgangspunten handhaving van ordeverstoring in alle stem- en tellocaties

- De voorzitter van het stembureau is verantwoordelijk voor het bewaren van de orde in het stemlokaal tijdens de zitting van het stembureau.
- De voorzitter kan daartoe de burgemeester om bijstand verzoeken.
- Als omstandigheden in of bij het stemlokaal de voortgang van de zitting onmogelijk maken, kan de voorzitter de zitting van het stembureau schorsen en het stemlokaal (tijdelijk) sluiten.[7] De voorzitter meldt de schorsing van de zitting direct aan de burgemeester c.q. de gemeentelijke organisatie. De burgemeester bepaalt vervolgens wanneer de zitting wordt hervat. Tot die tijd moeten kiezers worden doorverwezen naar het dichtstbijzijnde stemlokaal.
- De voorzitter, stembureauleden of de gemeentelijke organisatie kunnen te allen tijde de politie bellen bij (mogelijke) escalatie. Lokaal kunnen afspraken bestaan in welke situaties eerst de gemeente wordt gebeld.
- Het stembureau vervult zijn taak onafhankelijk van het gemeentebestuur.[8] Dit betekent dat het niet wenselijk is dat de burgemeester (zelfstandige) bevoegdheden in het stemlokaal heeft zonder verzoek van het stembureau.
- Als door wanordelijkheden in het stemlokaal de openbare orde daarbuiten wordt verstoord of dreigt te worden verstoord, dan mag de burgemeester uit eigen beweging buiten het stemlokaal optreden op grond van zijn verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde in zijn gemeente.[9]
- Ook binnen het stemlokaal mag de burgemeester optreden indien daar de orde wordt verstoord of dreigt te worden verstoord maar uitsluitend op verzoek van het stembureau. Voor de handhaving in het stemlokaal zijn immers de leden van het stembureau verantwoordelijk maar zij kunnen in geval van (dreigende) ordeverstoring de burgemeester om bijstand verzoeken.

CASUÏSTIEK HANDHAVING CORONAMAATREGELEN IN STEM- EN TELLOCATIES

- Als een kiezer zich niet houdt aan de 1,5 meter afstand of de hygiënemaatregelen, attendeert de voorzitter of een stembureaulid hem daarop en vraagt hem om zich daar alsnog aan te houden.
- Indien de kiezer willens en wetens, ook na een herhaald verzoek, weigert om de geldende coronaregels te volgen kan het stembureaulid dat bij de ingang staat, de kiezer vertellen dat hij het stembureau niet kan betreden. De kiezer kan via een onderhandse volmacht zijn stem uitbrengen.
- Als de kiezer al in het stemlokaal is en zich na herhaaldelijk aanspreken niet aan de coronamaatregelen houdt, dan kan de voorzitter hem vragen om het stemlokaal te verlaten. De kiezer krijgt zijn stempas terug als hij nog niet heeft gestemd.
- Als een kiezer zijn mondkapje af doet in het stemlokaal en deze herhaaldelijk weigert op te zetten, dan kan de voorzitter hem de toegang ontzeggen. De kiezer ontvangt geen boete.
- Een mondkapje moet mogelijk wel worden afgezet in het kader van de identiteitsvaststelling. Het stembureaulid moet beoordelen of hij dat kan doen als de kiezer zijn mondkapje op heeft. Is dat niet het geval, dan vraagt het stembureaulid de kiezer om het mondkapje tijdelijk af te zetten. Na de identiteits-vaststelling dient de kiezer het mondkapje weer voor te doen. Als de kiezer weigert het mondkapje af te zetten, kan het stembureau diens identiteit niet vaststellen. De kiezer kan dan niet worden toegelaten tot de stemming. De voorzitter zal de kiezer vragen om het stembureau te verlaten. De kiezer krijgt zijn stempas terug en kan een onderhandse volmacht geven.
- Een kiezer die om medische redenen geen handdesinfectiemiddel mag gebruiken, krijgt van het stembureau wegwerphandschoenen aangeboden. Is ook het dragen van wegwerphandschoenen om medische redenen niet mogelijk, dan mag de kiezer toch het stemlokaal in. Als de kiezer heeft gestemd, moeten potlood en stemhokje meteen worden gereinigd. Het heeft de voorkeur dat het stembureau latexvrije wegwerphandschoenen aan de kiezer ter beschikking stelt. Het stembureaulid bij de ingang van het stembureau heeft de bevoegdheid om een kiezer de toegang tot het stemlokaal te weigeren als hij, ondanks herhaaldelijk verzoek, weigert (niet om medische redenen) zijn handen te desinfecteren.
- De kiezer moet vooraf thuis een gezondheidscheck doen. Dit is zijn eigen verantwoordelijkheid, en hierop wordt hij niet bevraagd door het stembureau. Wanneer een kiezer echter zelf aangeeft coronaklachten te hebben of positief getest te zijn op covid-19 dan moet die persoon erop gewezen worden dat hij/zij niet hoort te stemmen in een stemlokaal. Als deze kiezer toch wil stemmen dan maakt de kiezer het stembureau medeverantwoordelijk voor de veiligheid in het stemlokaal. Het stembureaulid dat bij de ingang staat zal om de veiligheid van de stembureauleden en de overige kiezers te beschermen deze kiezer dan moeten weigeren. En erop moeten wijzen dat die persoon een volmacht kan afgeven aan iemand die wel kan stemmen in het stemlokaal.
- Als de orde wordt verstoord, bijvoorbeeld omdat de kiezer weigert te vertrekken, en het lukt niet om de orde te herstellen, dan kan het stembureau de politie bellen of andere handhavers verzoeken om assistentie (bv. toezichthouders, boa's of beveiligers). Dit is afhankelijk van de gemaakte afspraken met de driehoekspartners.
- Als de kiezer agressief is of dreigt met geweld, dan staat de veiligheid van het stembureau voorop. Zorg eerst voor de eigen veiligheid en die van de kiezers en alarmeer daarna de politie of de gemeentelijke organisatie. Doe bij een strafbaar feit ook altijd aangifte bij de politie.

7 Artikel J 38 van de Kieswet en de nadere regels hierover in hoofdstuk J van het Kiesbesluit.
8 Kamerstukken II 1988/89, 20264, 8, p 53/54.
9 Idem.

TIPS VOOR GEMEENTEN

- Zorg voor een gastvrije ontvangst en goede communicatie richting kiezers bij de ingang van het stemlokaal over de geldende gedragsregels. Dit kan door het stembureaulid bij de ingang en aan de hand van de poster die goed zichtbaar moet zijn opgehangen bij de ingang van het stemlokaal. [10]
- Geef aan waar stembureauleden alarm kunnen slaan als een situatie escaleert, bv. bij het team verkiezingen, via de Stembureauapp, bij gemeentelijke handhavers of bij de politie.
- Geef aan waar stembureauleden alarm kunnen slaan als een situatie escaleert, bv. bij het team verkiezingen, via de Stembureauapp, bij gemeentelijke handhavers of bij de politie.
- Een mogelijkheid is om (particuliere) beveiligers, stewards, coaches e.d. in te zetten bij de ingang van het stemlokaal. Deze personen kunnen extra ondersteuning bieden bij een escalerende situatie. Zij hebben dezelfde bevoegdheden als een gewone burger, dus: mensen aanspreken op de naleving van de regels, instructies geven, eventueel op heterdaad aanhouden en de politie bellen. Er is geen medewerkingsplicht jegens deze personen. Als het gaat om beveiligers die als boa of toezichthouders zijn aangewezen dan mogen zij wel hun toezichthoudende bevoegdheden buiten het stemlokaal gebruiken. Over handhaving van een boa of toezichthouder binnen het stemlokaal moeten nadere afspraken gemaakt worden met het stembureau. Overleg hierover ook met de driehoek.
- Regel de juiste nazorg voor stembureauleden die te maken hebben gehad met agressie, eventueel met hulp van buitenaf. Dit geldt zowel voor de eerste opvang direct na een agressie-incident, als de zorg in de periode erna.
- Kijk voor meer informatie over preventie, de-escalatie en nazorg van incidenten op: Veilige publieke dienstverlening | Veiligepubliekedienstverlening.nl.

Uitgangspunten handhaving toeschouwers

- De Kieswet bepaalt dat belangstellenden gedurende de tijd dat het stembureau zitting houdt, aanwezig mogen zijn in het stemlokaal voor zover de orde daardoor niet wordt verstoord en de voortgang van de zitting niet wordt belemmerd. Uiteraard moeten daarbij de voorgeschreven afstands- en hygiënemaatregelen in acht worden genomen.
- Als het binnen te druk is, er geen 1,5 meter afstand gehouden kan worden en er melden zich toch nieuwe belangstellenden, dan moet de persoon bij de ingang aan hen vragen om even buiten te blijven wachten totdat er binnen weer ruimte is.
- Dit geldt voor de zittingen van de (brief)stembureaus [11] (zowel de stemming, vooropening en de stemopneming) en de gemeentelijke stembureaus (in gemeenten die meedoen met het experiment met centraal tellen).
- Wanneer een toeschouwer – na herhaaldelijk verzoek – weigert om zich te houden aan de coronamaatregelen die gelden op grond van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 valt dit onder het verstoren van de orde.

TIPS VOOR GEMEENTEN MET BETREKKING TOT TOESCHOUWERS:

De gemeentelijke organisatie kan nadenken over het stellen van regels, bijvoorbeeld:

- Door een medewerker of stembureaulid verantwoordelijk te maken voor het contact met de toeschouwer of belangstellende en hen te begeleiden.
- Door een plek aan te wijzen waar toeschouwers op 1,5 meter kunnen zitten of staan, zonder dat toeschouwers het zicht verliezen op het stem- of telproces.
- Als er meer belangstelling is dan ruimte kan bij nieuwe belangstellenden aan de kiezers binnen worden gevraagd of een van die kiezers plaats zou willen maken. Is het antwoord “nee”, dan zal aan de nieuwe kiezer moeten worden gevraagd om het later nog een keer te proberen of bij een ander stemlokaal waar te nemen.

10 Zie Toolkit Verkiezingen - Overige verkiezingsmaterialen en informatie – Posters.

11 Hierbij geldt een uitzondering voor de stemlokalen met een beperkte toegang (op locaties als verpleeg- en verzorgingstehuizen, die uitsluitend toegankelijk zijn voor bewoners, eventuele bezoekers en personeel).

HANDHAVING BUITEN HET STEMLOKAAL

Uitgangspunten handhaving van coronamaatregelen en openbare orde

- Buiten het stemlokaal is de burgemeester verantwoordelijk voor het handhaven van de openbare orde op basis van zijn reguliere bevoegdheden op grond van de Gemeentewet, de Politiewet 2012 en de algemene plaatselijke verordening.
- Ook heeft de burgemeester bevoegdheden op grond van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 om de op dat moment geldende corona-maatregelen in de openbare ruimte buiten het stemlokaal te handhaven, zoals de veilige afstandsnorm en het verbod op groepsvorming. .
- Buiten het stemlokaal geldt het verbod op groepsvorming.
  Van groepsvorming is geen sprake in geval van een rij willekeurig wachtende personen voor het stemlokaal die hun stem willen uitbrengen.[12]
- Stembureauleden hebben buiten het stemlokaal geen handhavende bevoegdheden. Het stembureaulid dat bij de ingang staat, heeft alleen iets te zeggen over mensen die het stemlokaal (willen) betreden en mag daarbij indien aan de orde de kiezer weigeren.
- Problemen voor de ingang van het stemlokaal, bijvoorbeeld een protestactie die niet valt onder de reikwijdte van de Wom, kunnen vallen onder ordeverstoringen van de zitting. Indien omstandigheden in of bij het stemlokaal een behoorlijke voortgang van de zitting onmogelijk maken, wordt dit door de voorzitter verklaard. De zitting wordt daarop geschorst. De voorzitter doet hierover een mededeling aan de burgemeester en de burgemeester bepaalt vervolgens wanneer en waar de zitting wordt hervat. De voorzitter kan de burgemeester dan om bijstand vragen en hem verzoeken ervoor te zorgen dat de ingang toegankelijk blijft voor kiezers.
- Het uitgangspunt is dat openbare manifestaties of demonstraties zoveel mogelijk moeten worden gefaciliteerd. Dat geldt ook voor deze bijzondere tijden en op de verkiezingsdag. Op grond van de APV moet de organisatie kennisgeven van de demonstratie aan de burgemeester. Als een demonstratie nabij het stemlokaal geen problemen geeft voor de zitting en op een verantwoorde wijze kan plaatsvinden, kan de burgemeester een onaangekondigde of spontane demonstratie ongemoeid laten. Als het wel problemen geeft uit het oogpunt van de Wom-belangen (wanordelijkheden, verkeer of volksgezondheid), kan op grond van de Wom zo nodig worden opgetreden. Dat moet de burgemeester beoordelen.

HANDHAVING IN DE PRAKTIJK (BUITEN HET STEMLOKAAL)

- Buiten het stemlokaal of op de drempel van het stemlokaal kunnen zich incidenten voordoen, bijvoorbeeld onaangekondigde demonstraties buiten het stemlokaal of protestacties van burgers die de ingang van het stemlokaal blokkeren.
- Als kiezers door protestacties het stembureau niet meer kunnen betreden, dan kan de voorzitter bijstand vragen van de politie en (eventueel via de gemeentelijke organisatie) een melding doen bij de burgemeester.
- Hoe gemeenten omgaan met de verschillende situaties, is afhankelijk van de afspraken in de lokale gezagsdriehoek.

TIPS VOOR GEMEENTEN OM AFSPRAKEN TE MAKEN IN LOKALE GEZAGSDRIEHOEK OF MET BEVOEGD GEZAG

- Maak voorafgaand de verkiezingen goede afspraken op lokaal niveau met de driehoekpartners (politie, OM) en eventueel met andere handhavende partijen over bijstand en assistentie in verschillende scenario's. Voorbeelden van afspraken zijn:
  - Wat zijn tolerantiegrenzen binnen het stemlokaal en daarbuiten;
  - Wanneer kan bijstand worden verleend in het stemlokaal, wie moet daarvoor een verzoek doen;
  - Wanneer kan bijstand worden verleend buiten het stemlokaal, wie moet daarvoor een verzoek doen;
  - Wie kan bijstand verlenen (politie en/of andere toezichthouders zoals boa's);
  - Hoe wordt het escalatieproces ingericht tussen voorzitter stembureau – gemeentelijke organisatie– bevoegd gezag;
  - Hoe wordt informatie uitgewisseld met het bevoegd gezag op het gebied van onrust en incidenten;
  - Of de inzet van meer toezicht wenselijk is rondom een bepaalde locatie.
- Maak goede afspraken over informatiedeling met de politie, andere gemeenten en veiligheidsregio's, bijvoorbeeld wanneer zich gecoördineerde (protest)acties voordoen.

TIPS VOOR GEMEENTEN BUITEN HET STEMLOKAAL

Om groepsvorming buiten te voorkomen, wordt geadviseerd routemarkeringen van 1,5 meter te plaatsen voor de ingang van het stemlokaal en op de stoep. Eventueel kan een handhaver toezien op de afstandsnorm bij locaties waar men drukte verwacht.

12 MvT. Vgl. Kamerstukken II 2019/20, 35526, nr. 3, artikelsgewijze toelichting artikel 58g.
13 Zie handreiking openbare manifestaties (versie voorjaar 2021), https://vng.nl/sites/default/files/2021-02/handreiking-openbare-manifestaties.pdf.